

#DWARS

Amstelstation- gebied

pagina 12 en 13

Weerhandig

pagina 17

En verder

Onderwijsstaking	4
Telefoongebouw	6
MeerEnergie	14
Bloeiende winter	14
Burgemeester de Wit	16
Cygnus Gymnasium	19

Sterk lichaam, lenige geest

Tekst: Marieke Josselet | Fotografie: Kim Doeleman

Dance Connects Community organiseert al jaren moderne danslessen voor iedereen van 60 jaar en ouder in heel Amsterdam. Zo ook in Oost, waar we naast onze vaste stek in De Meevaart in de Indische Buurt, nu ook een mooie plek hebben op IJburg.

Man, vrouw of anders, ervaren danser of juist helemaal niet, slecht ter been of misschien snel moe, er is een plek voor iedereen op onze dansvloer om te werken aan een sterk lichaam en een lenige geest.

Vreugdedansje

Dansen is een mooie manier om gedachten en gevoelens te uiten. Gevoelens van blijdschap gaan bijvoorbeeld bijna automatisch gepaard met een

vreugdedansje en de meeste mensen komen in beweging bij het horen van vrolijke of anderszins prikkelende muziek.

‘Na iedere les voel ik me heel vrolijk en vol energie. Lichamelijk voel ik mij fitter dan voor ik met dansen begon. Ik heb een betere conditie, kan me makkelijker bewegen en ben veel soepeler. Mijn gevoel voor evenwicht en balans is groter geworden. Ik kon vroeger nauwelijks op mijn

tenen staan, nu kan ik dit met gemak. Dans houdt me mentaal fit en heel opgewekt,’ aldus Louise (75 jaar).

Dansles

Moderne dans bij Dance Connects is dans, lekker swingende muziek, actief bezig zijn en bovendien je creativiteit en fantasie aanspreken. De moderne danslessen worden gegeven door professionele en enthousiaste dansdocenten met een groot hart en oog voor persoonlijke mogelijkheden. Ook worden er regelmatig professionele muzikanten uitgenodigd om live te komen spelen tijdens de dansles. ‘Hier is de sfeer goed en kijkt men naar wat ik kan en niet naar wat ik niet kan. Ik beweeg weer en ben ook weer geïnteresseerd in anderen. Het is zo goed voor me!’ aldus Mieke (87 jaar).

Community

Samen dansen geeft je een goed gevoel en zorgt ervoor dat je een positieve connectie maakt met de samenleving. Omdat we deze verbinding zo belangrijk vinden, organiseren we binnen Dance

Gastredactie

Connects Community nog een aantal andere activiteiten. Zo organiseren we vijf keer per jaar CLUB DANS, een middag of avond voor iedereen die van muziek en beweging houdt, open staat voor nieuwe contacten en vooral zichzelf niet te oud vindt voor een stevige danspartij! In maart houden we een CLUB DANS in Oost.

Versterken en ontmoeten

Lijkt het je leuk om via moderne dans je creativiteit te uiten, lichaam en geest te versterken en ontmoet je daarbij graag buurtgenoten? Wees dan welkom op een van onze 12 danslocaties in de stad. De danslessen in Amsterdam Oost worden gegeven op woensdag van 14.00 tot 15.30 in De Meevaart, Balistraat 48A in de Indische Buurt en op woensdag van 10.30 tot 12.00 uur bij Amsterdam Dance Centre, Krijn Taconiskade 444 op IJburg.

Je kunt op elk moment starten met deelname aan de lessen en een proefles kan altijd en is altijd gratis; toegankelijk voor iedereen!

Kijk voor informatie over alle locaties en mogelijkheden op www.danceconnects.nl. Direct aanmelden kan ook door een e-mail te sturen naar: info@danceconnects.nl. #

Colofon

Dwars door de buurt is een onafhankelijke lokale krant die in 2019 zeven keer zal verschijnen. De krant wordt huis aan huis verspreid in de buurten van Oud-Oost (Oosterpark-, Transvaal- en Dapperbuurt) en Watergraafsmeer in Amsterdam-Oost.

Op meerdere openbare plekken in Oost liggen exemplaren om gratis mee te nemen.

De oplage is 24.000.

Dwars 206 verschijnt vrijdag 29 maart 2019, de deadline voor uw bijdrage is donderdag 7 maart 2019.

Adresgegevens:

Wijtenbachstraat 36 hs
1093 JC Amsterdam
Tel. nr.: 06-42807805
E-mail: dwarskrant@gmail.com

Kernredactie:

Anneke Hesp, Arie van Tol en Melissa Plomp

Opmaak:

Frits van den Akker, Robert Nieman en Ron de Wit

Advertentiewerving:

Wim Crezee

Medewerkers:

Anna ten Bruggencate, Anne De Smet, Carolien van Welij, Connie Dekker, Daan van Pagée, Dick Feenstra, Dineke Rizzoli, Eddy Ellert, Frank Schoevaart, Gabriëlle Francke, Gerard Valentijn, Hans Heitgeert, Hansje Galesloot, Hella de Groot, Henk Pouw, Jaap Kamerling, Jan Molenaar, John Prop (voorzitter), Judith Lammers, Lennie Haarsma, Méland Langeveld, Mirjam Ringer, Robert van Andel, Rose Bartholomé, Ruud Meijer, Ton Hendrix en Veronica van Roon.

Bestuursleden

Stichting Dwars door Oost:
Arie van Tol, Mike de Kreek en Tim Stok

Redactionele bijdragen:

Dynamo, HJS, OAR en IWoos

Druk: Rodi Rotatiedruk

#DWARS

Redactioneel

Door: Arie van Tol

Ondanks ons welgezinde politici en ambtenaren hebben wij voor de Dwars en de talkshow niet het gevraagde bedrag aan subsidie voor 2019 gekregen. Andere financieringsbronnen zijn broodnodig. Wim Crezee gaat daarom advertenties werven voor Dwars. Met name middenstanders uit de buurt zullen gevraagd worden hun naamsbekendheid te vergroten en hun sympathie voor Dwars te onderstrepen met een advertentie.

Door lezers is er het afgelopen jaar al veel goodwill getoond en geld overgemaakt in het kader van ‘Vrienden van Dwars’. Bij deze willen wij deze gulle gevers nogmaals heel hartelijk bedanken.

Het nieuwe jaar 2019 hopen wij een nog grotere ‘Vriendenkring’ op te bouwen. Lezers kunnen hun enthousiasme voor Dwars natuurlijk weer laten blijken door 10 of 25 euro over te maken naar ons rekeningnummer NL63 ASNB 0706 8038 17. Nieuwe schrijvers zijn ook nog altijd zeer welkom, en fotografen, en bestuursleden. Maar vooralsnog wens ik de lezers vooral heel veel leesplezier met Dwars 205. #

Column

Door: Carolien van Welij

De stoplichten op de Molukkenstraat

Ik mis de mannen en die ene vrouw op het kruispunt van de Molukkenstraat en de Insulindeweg. Het waren er zes of zeven in geel-oranje fluorescerende pakken. Eén in het middelpunt met een fluitje in zijn mond, de anderen in een kring eromheen. Het is een dinsdagochtend in januari – nat, grijs en kaal, nog lang geen lente – en ik druk op het knopje voor het stoplicht.

Het nieuwe knopje blinkt, net als de zwarte en witte strepen op de gloednieuwe verkeerslichtpaal. Ik kijk naar het verkeersbordmanneltje op de gele sticker op het stoplicht. Alsof we zonder die verklarende tekening ons geen raad zouden weten wat te doen met die paal en die knop. Het pictogram heeft iets ouderwets – is het de kleur geel, het type fiets? Of de manier waarop het mannetje met zijn priemende vinger naar het knopje wijst? Het licht blijft rood.

In november maakten de verkeersregelaars van oversteken een avontuurlijk schouwspel. De armgebaren in het felle geel, de vloeiende bewegingen van de stromen fietsers, de lijnen van de rijen auto's. Wij wachtende fietsers waren het publiek van een voorstelling van bewegingstheater met muziek van het verkeersfluitje. Ik stelde me voor dat er kaartjes te koop zouden zijn voor deze vorm van locatietheater. Eerste rang zouden de plaatsen zijn op de balkons van de hoekappartementen. Een vijfsterrenrecensie zou verschijnen in de krant met lof voor de intrigerende en sterke choreografie.

Efficiënt was het oversteken zonder de verkeerslichten misschien niet. Je moest iets langer wachten tot je aan de overkant kwam. Er was wel eens een onduidelijkheid – dan loste de verkeersregelaar met een snor dat op met een grapje en een glimlach. Er was wel eens een inschattingfout en dan klonk er aandoenlijk getoeter uit de Molukkenstraat.

Als een paar drukknopjes, wat sensoren, verkeerslichten en een computerprogramma het werk kunnen overnemen van zeven mensen, is de keuze duidelijk. Steeds vaker kom ik in situaties waarin ik terugverlang naar de gebrekkige mens die je aankijkt en je een fijne dag wenst, die van oversteken theater kan maken – ook al voert een apparaat of machine, een digitaal formulier of een app, de handeling sneller en handiger uit.

En de knopjes bij het stoplicht? Het verhaal ging altijd al dat het placebo-knopjes waren die je het idee geven het wachten te verkorten. Als straks alle verkeerslichten slim zijn met de data van mobiele telefoons en hulp van de cloud zal het placebo-effect niet meer werken. Het licht springt op een nieuwe kleur groen en met even veel haast als de andere fietsers vervolg ik mijn tocht. Een stoplichtknopje indrukken heeft al iets van oude tijden. #

Reageren? Dat kan via post@carolienvanwelij.nl

De burger en de ontploffing

Tekst: Anneke Hesp | Fotografie: Frank Schoevaart

In het donker was het raak. Lag ik al wakker door mensen die in de binnentuin achter het Manor Hotel aan het praten waren? In ieder geval dreunde ineens een enorme ontploffing door de buurt. Even na half vijf was het op mijn klokje. Toen de adrenaline wat wegstroomde, sukkelde ik weer in slaap.

De politie was er snel en stil bij. Op het bureau hadden ze zelf zitten trillen op hun stoel, ze wisten de weg en veel verkeer was er niet. Maar de aanwijzingen van getuigen waren vaag. Een man, donkere kleding, gezicht bedekt, te voet naar park en weg.

De volgende dag herhalen alle kranten het bericht dat er rond kwart voor vijf een ontploffing was bij coffeeshop Smoke Palace aan de Linnaeusstraat. Op twitter berijdt iedereen weer zijn eigen stokpaardje. Een meneer met een Engelse naam verfoeit al die wiet- en drugscriminaliteit in Nederland. De drugsstraffen zijn te laag. Johnny de Mol geeft het slechte voorbeeld en criminelen baden in luxe. Nog irrelevant

Coffeeshop langer in steigers na explosie

ter meldt iemand dat gericht schieten op de politie onacceptabel is.

Verkooppunt

Vijf dagen later zitten veertig buurtbewoners in de voormalige vergaderzaal van het stadsdeel in het Manor Hotel. Er zijn vooral bovenburen en mensen uit de Domselaarstraat en de Oetewalerstraat. Stadsdeelvoorzitter Maarten Poorter opent en verzekert iedereen dat de burgemeester ons in gedachten

heeft. Expliciet en intensief voegt hij er later aan toe. Ambtenaren en politie staan klaar.

Een dame vraagt om wat voor soort bom het gaat. De vraag verliest het van de aandacht die andere vragen krijgen, maar even later benoemt Poorter het toch als een vuurwerkbom. Geen handgranaat dus zoals die wel in Amsterdam West deze zomer een aantal malen is ingezet door jongetjes op scooters.

Brandweer

Smoke Palace was al dicht omdat de fundering hersteld moest worden. De achterkant was verzakt, meldt een van de burenen. Tot wanneer dat nu gaat duren is eigenlijk onbekend, en ook of er misschien een tijdelijk verkooppunt gaat komen. Overlast was er eigenlijk niet beamen de meesten. De burgemeester beslist wanneer de verbouwing door kan gaan en of en wanneer de zaak weer open gaat. Een bovenbuurvrouw was bang geweest om haar huis uit te gaan omdat het plafond boven de hal naar beneden hing. De brandweer had haar niet gewaarschuwd.

Piekmoment

Moeten er geen camera's komen? Nou, je kunt natuurlijk niet de hele stad volhangen met camera's is het antwoord en zoveel crimineels werd er de laatste tien jaar niet gemeld hier. Geen hotspot dus. Er zijn wel camera's rond het Manor Hotel.

De veiligheidsambtenaar meldt dat er eerst andere maatregelen komen voordat de gemeente naar de camera's grijpt. Nogmaals brengt de politie meldingen.amsterdam.nl onder de aandacht naar aanleiding van een meneer die meldt niet serieus genomen te worden als hij wat te melden heeft. Ook de stadsdeelvoorzitter ondersteunt het verzoek bij overlast contact op te nemen. 'Heeft u een piekmoment, laat het ons weten.' #

Contact? Mail teamveiligheid@oost.amsterdam.nl

Sloop, opbrekingen en betonblokken

Tekst: Arie van Tol | Fotografie: Eddy Ellert en Arie van Tol

Vorbijgangers hebben zich allemaal de vraag gesteld: waarom die betonblokken en verkeersregelaars op de Oetewalerbrug? Diezelfde of andere voorbijgangers hebben ook de sloop van de Rudolf Dieselbuurt iets verderop opgemerkt.

Een volstrekt overbodig betonblok

In en aan de rand van de Don Bosco-buurt is van alles gaande. In de vorige Dwars kon u lezen over de versterking van de Ringdijk. Verderop in deze Dwars is er een artikel over het telefoongebouw op de hoek van de Middenweg / Kamerlingh Onneslaan. Diezelfde Kamerlingh Onneslaan is enkele maanden terug geasfalteerd, en nu wordt er aan de fietspaden gewerkt. Elders in de wijk zijn de laatste tijd regelmatig onduidelijke opbrekingen van voetpaden. Achter de Christus Koningkerk aan de James Wattstraat is het heien begonnen voor de door de buurt fel bekritiseerde uitbouw van die kerk.

Het realiseren van hotel, theaterzaal en grand-café is dan toch in gang gezet. Het terrein van project Ringdijk 44 achter de kerk ligt er in afwachting van de komende bouwwerkzaamheden. De langverwachte sloop van de Rudolf Dieselbuurt voltrekt zich in luttele weken. En sinds enige weken wordt de brug over de Ringvaart die de Middenweg met de Linnaeusstraat verbindt, de Oetewalerbrug, ontsierd door betonblokken.

3,5 ton

Bij een veiligheidstest van de gemeente Amsterdam is geconstateerd dat de fundering van brug 189, de Oetewalerbrug, gebreken vertoont. Een deel van de fundering voldoet niet aan de eisen voor een drukke weg als de Middenweg - Linnaeusstraat. De oorzaak is een bacteriële aantasting van een gedeelte van de houten funderingspalen. 'Om die reden beperken we het zware verkeer dat de stad uitrijdt.' Zo staat het te lezen op de website van de gemeente. De website meldt verder dat 'we gaan onderzoeken welke maatregel nodig is: de brug versterken of vernieuwen'. Op vragen van Dwars antwoordt een ambtenaar: 'De brug gaat worden vervangen, maar wanneer is nog niet duidelijk.' Behalve het zware verkeer van meer dan 3,5 ton worden ook de bussen van lijn 41 (richting Station Holendrecht) en lijn 287 (richting Bijlmermeer) ge-

weerd. De tram (veel meer dan 3,5 ton) rijdt wel, al moet de snelheid worden beperkt. Desgevraagd verklaart de ambtenaar dat de zwakte van de fundering niet zo zeer onder het tramspoor in het midden van de brug zit, maar meer naar buiten (aan de westkant). Echt ergerniswekkend zijn de zware betonblokken. Hun plaatsing op de brug lijkt nauwelijks functioneel, zeker niet die van de blokken op het trottoir vlakbij de Hema. Had het niet alleen met die twee a vier verkeersregelaars en/of met minder robuust materiaal gekund?

Sloop van en voor sociaal

Over de Rudolf Dieselbuurt is de website van de gemeente Amsterdam niet bepaald up to date. Het terugvinden van de oorspronkelijke plannen in een officieel beleidsstuk is helemaal ondoenlijk. Natuurlijk valt er op de officiële gemeentelijke site ook niets terug te vinden over de 'We are here' mensen, de laatste bewoners die vorig jaar in het nieuws waren. De groep

ongedocumenteerden voor wie de gemeente overigens wel beter lijkt te gaan zorgen.

De data voor sloop en oplevering mogen dan niet kloppen. Aangenomen mag worden dat in de vier te bouwen woonblokken werkelijk sociale huurwoningen komen, zoals de website vermeldt. Klein, maar comfortabel zullen de woningen van Ymere zijn. Doelgroepen zijn stadsveteranen - bij beleidsmakers kennelijk een nieuw begrip voor senioren en ouderen -, stadsgezinnen en één en tweepersoonshuishoudens. De openbare ruimte wordt autoluw met veel aandacht voor rust en groen. Aldus de website. De eerste sloopplannen dateren van zo'n twintig jaar geleden. De Rudolf Dieselbuurt heeft de laatste decennia vooral onderdak geboden aan bewoners met weinig geld, bewoners met minder kansen in de samenleving. Het zou mooi zijn als die categorie mensen ook woonkansen krijgt in nieuwbouw. #

Het slopen van de rijtjeswoningen gaat snel

De juffen laten zich niet 'uitkleden'

Tekst: Melissa Plomp | Fotografie: Van Koetsveldschool

Het leek al weer een tijdje rustig in onderwijsland. Soms duiken er berichten over personeelstekorten op, maar na een schooljaar vol stakingen leken de gemoederen onder het onderwijspersoneel weer bedaard te zijn. Was het geld dat de regering beschikbaar zou stellen dan toch genoeg? En plots was daar de aankondiging: 15 maart komt er weer een landelijke onderwijsstaking.

Juffen van Koetsveld staken op ludieke wijze

Niet alleen basisscholen blijven die dag dicht, ook scholen in het middelbaar- en hoger onderwijs blijven die dag gesloten. De staking is de afsluiting van een actieweek met het motto 'Investeer in onderwijs', die op 11 maart begint. Deze week is niet toevallig gekozen: we zitten dan vlak vóór de verkiezingen van de Provinciale Staten. De Algemene Onderwijsbond wil die week duidelijk maken dat er een investeringsplan nodig is voor het onderwijs. Zij willen dat er nog deze kabinetsperiode een begin gemaakt wordt om de dalende leerlingprestaties en de lerarentekorten tegen te gaan.

Addertjes onder het gras

De afgelopen jaren staakten de basisscholen al een aantal keer. Het begon relatief klein in juni 2017, toen de leerlingen een uurtje later begonnen. De eisen: 1,4 miljard euro extra voor het basisonderwijs, waarvan 900 miljoen naar salarisverhogingen zou moeten gaan en 500 miljoen naar werkdrukvermindering. De regering gaf geen gehoor. Op 5 oktober en 12 december dat jaar werd er een hele dag gestaakt. Toen beloofde de regering uiteindelijk 270 miljoen uit te trekken voor salarisverhogingen en 430 miljoen voor werkdrukvermindering. Er zaten wel wat addertjes onder het gras. Zo zou het geld voor de werkdrukvermindering pas in 2021 volledig beschikbaar zijn. Uit ontevredenheid hierover volgde in 2018 nog een marathonstaking. Op 14 maart 2018 gingen daarbij de basisscholen in Noord-Holland dicht.

Achter in de Watergraafsmeer, tussen de kinderboerderij en station Science Park in, staat de Van Koetsveldschool, waar altijd een kalme en vrolijke sfeer hangt. De Van Koetsveldschool is een school voor speciaal onderwijs voor kinderen in de basisschoolleeftijd. De meeste kinderen op deze school zijn verstandelijk beperkt of hebben een

vorm van autisme. Juist deze leerlingen zijn gebaat bij een goede sfeer en rust. Als je hier binnenkomt vergeet je daarvoor haast dat leerkrachten het zwaar hebben. Maar schijn bedriegt.

Niet veel veranderd

Lotte Bergen is lerares in groep Kikker. Ze werkt er vijf dagen per week in een klas met twaalf kinderen in de leeftijd van vijf tot acht jaar. Als de leerlingen opgehaald zijn, zit ze na schooltijd in het lokaal met juf Esther Warnaar. Ze hebben een drukke dag achter de rug. Op woensdag wordt er, naast veel andere activiteiten ook altijd gekookt met de kinderen in groep Kikker. Lotte en Esther hebben voor de vorige stakingen een aantal ludieke acties bedacht. Zijn ze al helemaal klaar voor 15 maart? 'Eigenlijk weten we nog niet wat we gaan doen', zegt Lotte, 'misschien gaan we wel naar Den Haag, waar op het Malieveld een grote bijeenkomst is'. Er is na de vorige stakingen niet veel veranderd. 'Afgelopen oktober hebben we een eenmalig bedrag gehad. Dat was een kleine salarisverhoging die we met terugwerkende kracht nog kregen, maar onze salarissen zijn zo laag, die verhoging dat stelt niet veel voor. Wij wilden vooral graag dat onze salarissen gelijk getrokken zouden worden met die van de leraren in het voortgezet onderwijs. Waarom verdienen

die veel meer? Door de salarisverhoging was het verschil even wat kleiner, maar al snel bleken de leraren in het voortgezet onderwijs ook een verhoging te krijgen.' De onderwijsassistenten die in bijna elke klas met een juf voor de groep staan, kregen trouwens helemaal geen verhoging. 'Belachelijk,' zegt Lotte, 'zij werken minstens net zo veel als wij.'

Wat er wel veranderd is, is de aandacht voor werkdrukvermindering. Een veel gehoorde klacht is dat niet alle schoolbesturen het vrijgekomen geld ook daadwerkelijk aan de leerkrachten besteden. Op de Van Koetsveldschool komt het bedrag voor werkdrukvermindering, ongeveer € 10.000,-, wél bij het personeel terecht. Er is een werkgroep opgezet die zich buigt over de besteding van het geld. Lotte zit ook in deze werkgroep: 'We krijgen nu bijvoorbeeld geld om één keer per week te gaan sporten bij een sport school. Esther en ik zwemmen één keer per week van dit budget. Maar dat moet wel gewoon in onze vrije tijd. We hebben ook stoelmassages geregeld. Dat was een groot succes! Binnenkort willen we die nog een keer organiseren. Verder komen er extra notebooks in de klassen, zodat we een deel van de kinderen daar zelfstandig op aan het werk kunnen zetten en we wat rustiger met groepjes kunnen werken.'

'Het basisonderwijs moet veel aantrekkelijker worden, vooral de salarissen'

Rompslomp

Niet de grote groepen zijn op deze school het probleem, hoewel een groep van twaalf leerlingen hier misschien wel net zo intensief is om te begeleiden als een groep van dertig leerlingen op een 'normale' basisschool. Vooral de administratieve rompslomp kost veel tijd. Tegenwoordig worden er leuke foto's van activiteiten online geplaatst. De voortgang van de kinderen moet in systemen worden bijgehouden. Ook

zitten de leerkrachten na schooltijd in werkgroepen. Soms zijn ze zelfs in het weekend nog met hun werk bezig. Deze werkdruk maakt het, samen met het lage salaris, niet aantrekkelijk om in het onderwijs te gaan werken. 'Als je weet dat je in het voortgezet onderwijs meer verdient, waarom zou je er dan voor kiezen om de Pabo te gaan doen?' Langzamerhand beginnen ze ook op de Van Koetsveldschool de lerarentekorten te merken. 'We proberen om altijd iemand voor een groep te zetten. Desnoods een assistent, zodat de kinderen niet naar huis gestuurd hoeven te worden. Er zijn ook niet veel Pabo-studenten die na hun opleiding kiezen voor het speciaal onderwijs. Het basisonderwijs moet veel aantrekkelijker worden gemaakt. Vooral de salarissen.'

Geloven Lotte en Esther dat de staking nog iets gaat helpen? Daar zijn ze heel kort over: 'Nee.' Toch vinden ze het belangrijk dat er aandacht gevraagd blijft worden voor de problemen. Die aandacht proberen ze ook te krijgen door hun opvallende stakingsacties. 'Tijdens de staking in december 2017 zijn we in witte overalls op het dak van de school gaan liggen en hebben zo het woord 'Help' gevormd. Dit is gefilmd met een drone. We hoopten dat het filmpje viral zou gaan.' Ze kijken op Youtube of dat eigenlijk ooit gelukt is. De teller is blijven steken op 1323 views. Meer succes hadden ze met hun actie van vorig jaar maart. Toen hebben ze bij een mars door Amsterdam in naaktpakken gelopen met pakkende slogans als 'We laten ons niet uitkleden'. Hiermee haalden ze uiteindelijk de uitzending van Hart van Nederland.

'We weten nog niet of we voor de komende staking weer zoiets grappigs gaan bedenken. Misschien kunnen we in die pakken nog naar Den Haag,' peinst Lotte. 'Ik heb jouw pak nog bij mij in de kast liggen,' lacht Esther. Maar of het allemaal nog iets gaat opleveren? De juffen hebben er een hard hoofd in. #

Bekijk het grappige stakingsfilmpje van vorige keer op: https://youtu.be/3_rHunc_sQY

December 2017: een schreeuw om hulp op het dak

Was ik maar naar een voorstelling van blondeBIZON gegaan

Tekst: Arie van Tol | Fotografie: Dineke Rizzoli en M. Slabbers

Theatrale feestjes met inhoud. Dat zijn de huiskamervoorstellingen van blondeBIZON. Van maart t/m mei spelen ze *Huis van Hades* in huiskamers in Amsterdam. In de tour wordt ook het *Ik begin bij jou* weer gespeeld. Al ruim twaalf jaar maakt blondeBIZON uit Oost spraakmakend huiskamertheater.

Marianne Kuijper

In de publieke huiskamer van café-restaurant 1900 begroeten actrice Marianne Kuijper en ik elkaar met het ophalen van herinneringen van zo'n 4, 5 jaar geleden. Een interview voor Dwars leidde toen tot een voorstelling – *Ik begin bij jou (of wat doet die kangoeroe in mijn kamer?)* - op het vrijwilligersfeestje van Dwars. En later werd mijn eigen zestigjarige verjaardag bijzonder door het stuk *Zus me*. Marianne stond mede aan de wieg van blondeBIZON. Vijf vrouwen die elkaar kenden van de theateropleiding wilden het toch behoorlijk individualistische theaterwereldje een collectieve draai geven. 'In 2006 richtten we de stichting blondeBIZON op. De naam karakteriseert ons en ons theater: het mooie, het kwetsbare gaat hand in hand met het krachtige, het zware.'

Geen vierde wand

Een eerste voorstelling werd met dit gezelschap van vijf jonge vrouwen in een traditionele setting uitgevoerd. 'We repeteerden aanvankelijk in de Clifford Studio's in West, maar omdat het toch te duur bleek weken we na enige tijd uit naar de huiskamer van één van ons. Daar werkten we de voorstelling verder uit en kreeg ons speciale concept vorm.'

'Theater zonder een strak toneelkader krijgt wel de benaming Brechtiaans mee. Er is geen vierde wand. In een huiskamer ontbreken die kaders zeker, er zijn niet de gebruikelijke plekken waar spelers opkomen en afaan. Maar meest kenmerkend is de nabijheid van het publiek: het zit heel dicht op de voorstelling. Aan die fysieke nabijheid voegen we met blondeBIZON een vorm van interactie met het publiek toe, speels, niet dwingend.' Met de keuze voor huiskamertheater dunde het gezelschap uit. Uiteindelijk vormde Marianne met Elma ten Boekel de kern, al snel werd Rein Hildebrand vaste muzikant. Marit Broekhuysen is al vele jaren vaste regisseur.

Mythes

Minstens zo karakteristiek als het huiskamerdecor is de mythische grondslag die de voorstellingen hebben. 'Vrijwel al onze stukken zijn gebaseerd op een Griekse mythe. De thema's die we kiezen zijn altijd universeel en actueel. Actueel in de zin dat ieder mens te maken heeft met die thema's. Niet actueel in de zin van maatschappelijk of politiek actueel. Natuurlijk krijgen de mythes een hedendaagse jas.' 'Op basis van de mythe van Demeter en Persephone is het tot nog toe meest

geslaagde en succesvolle stuk van ons, *Ik begin bij jou*, tot stand gekomen. Kort gezegd gaat het om het loslaten en vasthouden van elkaar, in dit geval met name van een demente moeder en haar dochter.' Deze voorstelling wordt zoals al gezegd in de inleiding ook weer in de tour gespeeld! BlondeBIZON kenmerkt zich door tegenstellingen. Kwetsbaarheid versus kracht zijn al genoemd bij de naam. Waar het huiskamerdecor de nabijheid accentueert schept het mythische verhaal juist weer enige theatrale afstand. 'En misschien wel de belangrijkste: wij willen zware thema's op een lichte manier brengen.'

Muziek

Marianne schrijft de teksten. 'Het schrijven doe ik weliswaar alleen, maar Elma geeft gedurende het schrijfproces regelmatig feedback. Dat is ook nodig: mijn soms al te gymnasiastische toon wordt flink bijgestuurd met de meer aardse en praktische inbreng van haar. En Elma barst van de theatrale ideeën.'

Dat teksten en spel cruciaal zijn

'Wij willen zware thema's op een lichte manier brengen'

spreekt voor zich, maar voorstellingen van blondeBIZON zijn ook ondenkbaar zonder liedjes en muziek. Gitarist Rein begeleidt de meerstemmige zang. Dat doet hij al inmiddels sinds Pas op de oppas!, bij de tweede huiskamertour. Met zorg worden kleding en decorstukken gekozen en gemaakt. Bovendien spelen opvallende attributen een hoofdrol: een kangoeroe, een kooi. 'In *Huis van Hades* is er hoogstwaarschijnlijk een bouwsteiger. Nee, honderd procent zeker is dat nog niet, er wordt nog steeds geschaafd aan de uiteindelijke voorstelling.'

Ik vraag hoe vast teksten en spel doorgaans liggen, waarop Marianne antwoordt: 'Een stuk ligt toch wel vrij vast in grote lijnen, we bouwen momenten in waar ruimte is voor improvisatie en voor interactie met het publiek.'

Huis van Hades

Met de Griekse mythe van Orpheus en Euridice heeft blondeBIZON dit keer gekozen voor het thema 'had ik maar...'. Marianne vat de mythe samen: 'Orpheus maakte goddelijk

mooie muziek. En wist de liefde van zijn leven te trouwen: Euridice. Maar al snel nadat ze waren getrouwd stierf Euridice aan een adderbeet. Orpheus was ontroostbaar, vatte het plan op om af te dalen naar de onderwereld, in een poging zijn geliefde terug te vinden. Hij maakte zo veel indruk met zijn zang en lier, dat hij weer verenigd werd met Euridice, op één voorwaarde: Orpheus mocht niet naar zijn geliefde omkijken, voor ze het zonlicht hadden bereikt. De afloop laat zich raden, net voor het bereiken van het zonlicht kijkt Orpheus toch om en verliest Euridice definitief.'

'Had ik maar...' 'Had ik maar niet...' In *Huis van Hades* is het thema in een hedendaags jasje gestoken. De vraag is in een wat langere formulering: 'Als je uit je leven iets over zou mogen doen, iets wat je anders had willen doen, wat zou dat zijn?'

Twee vrouwen kopen een droomhuis. Twee bouwvakkers knappen het 'krot 1e klas' op, onderwijl hun humor uitwisselend. Een tragische gebeurtenis zorgt voor een onherroepelijke wending van het leven van de twee vrouwen. Dat is de informatie vooraf die te lezen is op de website.

Tour

Op het Texels huiskamerfestival in mei j.l. is *Huis van Hades* in een halfuurversie gespeeld. Bij de verdere ontwikkeling van het stuk naar de gebruikelijke lengte van 60 minuten vonden ze het ineens niet meer goed, niet meer goed genoeg. 'Het moest helemaal anders. We hadden iets te veel rekening gehouden met de rol van het publiek, het was te minimaal, werd te psychologisch.'

Marianne probeert enige typering aan het stuk mee te geven: 'Over het moeilijk accepteren van de dood gaat het. De dood is nog altijd taboe. Zwakte is een taboe, wordt maar moeilijk geaccepteerd, net als sterfelijkheid. Waar een wil is, is een weg! Maakbaar is alles, of moet het zijn. In het stuk staan nogal uiteenlopende milieus tegenover elkaar: de kwesties worden dan ook veelkleurig belicht.'

'We spelen *Huis van Hades* op besloten feesten, op uitnodiging. En in maart t/m mei is er een openbare tour. Op woensdag- en vrijdagavonden zijn er in totaal 10 huiskamervoorstellingen. De eerste vijf keer spelen we *Ik begin bij jou*, dan vijf keer *Huis van Hades*. We zoeken nog huiskamers en natuurlijk geïnteresseerd publiek. Tickets en meer informatie zijn te vinden op onze website: www.blondebizon.nl. #

Feestelijk en intiem

Woningen boven telefoongebouw Middenweg

Tekst: Jaap Kamerling | Fotografie: Gerard Valentijn

Iedereen kent het oude telefoongebouw op de hoek van de Middenweg en de Kamerlingh Onneslaan. Het is een horizontaal gebouw in sobere Amsterdamse School-stijl in bruin baksteen opgetrokken en met slechts twee bouwlagen. Dat gaat veranderen.

Vanuit het park valt het afwisselende dakenspel op

Het telefoongebouw is gebouwd in 1924 door architect Boeken van Publieke Werken. Vroeger zat de ingang aan een straatje dat grenst aan de waterpartij van Park Frankendael. De telefoonfunctie van het gebouw is veel te ruim behuist en wordt verplaatst naar een naastgelegen pandje. Het vrijwel lege gebouw is verkocht aan vastgoedbelegger J.H.F. Schopman, die er twee verdiepingen aan wil toevoegen. Op de begane grond wil beheerder AHAM

commerciële functies huisvesten en op de eerste verdieping en daarboven 35 tot 40 huurappartementen, waarvan 11 in de sociale en middenhuursector.

Dakenspel

Het gebouw is geen monument maar heeft wel degelijk monumentale kenmerken. Aan de Kamerlingh Onneslaan valt de mooie horizontale gevelpartij op met aan de uiteinden torentjes met getande metselverbanden. Fraai is de

monumentale hoofdingang met een sculpturale omlijsting van Hildo Krop, oorspronkelijk gemaakt voor een telefoongebouw aan Herengracht 295. Het gemetselde portiek heeft een natuurstenen latei. De ramen van het pand zijn onderverdeeld in kleine ruitjes stijl Amsterdamse School. Het toegangshek voor de oude hoofdingang langs het straatje heeft een smeedijzeren poort met ingemetselde steen met het wapen van Amsterdam. Vanuit het park valt aan de achterkant het afwisselende dakenspel en de mooie, hoge schoorsteen op.

Zichtlijnen vanuit park

De Vrienden van Frankendael volgen de plannen nauwlettend. Ze hebben vragen over de hoogte van de voorgestelde extra twee etages vanwege het zicht vanuit het park. Een etage extra zou al beter zijn.

Erfgoedvereniging Heemschut is gematigd kritisch. Het gebouw bezit bijzondere details en is een markant pand op een mooie locatie. Heemschut wil er zeker van zijn, dat die details goed worden gerespecteerd. De dreigende aantasting zit hem volgens de erfgoedvereniging vooral in de nieuw geplande opbouw met twee extra lagen, hoewel volgens Heemschut de verstoring van de zichtlijnen vanuit het park slechts beperkt is. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit is positief. De nieuwe eigenaar heeft verzekerd zorgvuldig om te gaan met de architectonisch waardevolle details. Zo zal bijvoorbeeld de mooie ingangspartij gerespecteerd worden en ook de bijzondere raampartijen.

De Vrienden hebben al een eerste gesprek gehad met de architect en willen een vervolgesprek. Ook Heemschut wil het gesprek met de architect aangaan. Er is nog geen omgevingsvergunning

aangevraagd. Pas als die is verleend, kunnen er eventueel bezwaren worden ingediend. Herbestemming van het gebouw is op zich onomstreden.

Levendige plint

Op een informatieavond gaven de buurtbewoners te kennen geen bezwaar te hebben met wat reuring op deze plek, die wat unheimisch is. De buurt wil levendige plinten en betrokken worden bij de invulling van de begane grond. Bijvoorbeeld een filmhuis of theaterje. Beheerder AHAM denkt meer aan een commerciële invulling en spreekt over functies als kantoor, dienstverlening of detailhandel overeenkomstig het bestemmingsplan.

De buurt wil reuring op deze plek

De pijn zit hem vooral in de geplande hoogte. Er zijn twee opties volgens Tim van Schijndel van AHAM. 'Ons bij voorbeeld volledig houden aan het bestemmingsplan, geen opbouw en dan ook geen woningen. Dat is economisch haalbaar. Of omwille van de woningnood en de levendigheid in het gebouw ook woningen realiseren. En om een gemengd woonprogramma te realiseren kan dat met een toevoeging van minimaal twee lagen'. Meer lagen zou volgens AHAM economisch nog aantrekkelijker zijn maar dat wil zij alles afgewogen hebbend niet. Van Schijndel vindt de volumeverhoudingen tussen bestaande bouw en opbouw evenwichtig en goed ingepast. De hoek van het park wordt mooi gemarkeerd. De meningen over het plan verschillen dus nog wel en de discussie gaat door. #

Betaalbaar parkeren voor uw bezoek

Tekst: Maria Zeestraten

U krijgt regelmatig bezoek van een familielid of vriend(in). Als uw bezoek met de auto komt, kunnen de kosten van het parkeren oplopen. Per 1 april 2019 gaan de parkeertarieven ook nog eens flink omhoog. Er zijn parkeervergunningen waarvan u gebruik kunt maken om de parkeerkosten voor uw bezoekers en mantelzorgers te beperken.

Welke vergunningen zijn voor bezoekers en mantelzorgers van toepassing?

Er zijn drie soorten vergunningen mogelijk voor bezoek bij u aan huis of in uw buurt: een Bezoekersvergunning, een Kraskaartvergunning en een Mantelzorgvergunning.

Voor al deze drie soorten vergunningen geldt dat u ze kunt aanvragen voor alle gebieden met betaald parkeren in Amsterdam. Maar let op: de vergunningen zijn alléén geldig in het vergunningsgebied van de aanvrager, dit is het gebied waar u woont. Deze vergunningen zijn niet geldig in parkeergarages, 10-centzones, blauwe zones en sommige winkelstraten.

Naast deze overeenkomst zijn er verschillen tussen de drie genoemde soorten vergunningen.

1) De Bezoekerskaart en Kraskaart zijn kortingskaarten. Deze vergunningen zijn gratis en geven u het recht op

korting voor een aantal uren parkeren binnen het vergunningsgebied, u koopt dus parkeersaldo met korting voor uw bezoek. U moet dit wel vóóruit kopen. Er wordt per minuut afgerekend. Niet iedereen komt in aanmerking voor een Kraskaartvergunning: hiervoor moet u ouder zijn dan 65 of gehandicapt.

2) Bij de Mantelzorgvergunning betaalt u een vast bedrag voor 6 maanden; dit kan 1x verlengd worden.

3) U kunt per Bezoekers- of Kraskaartvergunning maximaal vijf bezoekers tegelijk laten parkeren. Dit kunnen verschillende kentekens zijn. De Mantelzorgvergunning kan bij de aanvraag op 3 verschillende kentekens worden gezet, maar er mag maar één kenteken tegelijk parkeren in uw buurt.

Gehandicapten Parkeerkart 'Passagier'

Moet u regelmatig samen op stap buiten het vergunningsgebied? U bent als passagier continu afhankelijk van hulp van

de bestuurder bij het lopen buitenshuis én u hebt een chronische beperking. Daardoor kunt u, zelfstandig of met loophulpmiddelen, zonder te pauzeren geen honderd meter lopen. Dan kan het ook zin hebben om te kijken naar de Gehandicapten Parkeervergunning 'Passagier'. Bij de aanvraag betaalt u de kosten voor een keuring door de GG&GD. Als u nog te mobiel wordt bevonden bij de keuring, bent u wel de kosten van deze keuring kwijt.

Ook op deze Gehandicapten Parkeerkart kunnen 3 kentekens staan, maar er mag er één tegelijk parkeren. Met deze kaart kunt u ook buiten het eigen vergunningsgebied parkeren en in andere gemeenten. De regels kunnen echter per gemeente verschillen. De Gehandicapten Parkeerkart is voor meerdere jaren geldig.

Waar kunt u de genoemde vergunningen aanvragen?

Dat kan bij het stadsloket van de gemeente Amsterdam (in Oost: Oranje-Vrijstaatplein 2). En online via de gemeentelijke website, waarbij u wel dient te beschikken over een digid.

Voor al deze parkeervergunningen geldt dat uzelf de vergunninghouder bent. U moet de vergunning zelf aanvragen.

U kunt wel iemand machtigen om de aanvraag voor u in te dienen.

Voor meer informatie kunt u terecht bij

het Stadsloket bij u in de buurt, tel 14020 of op de website www.amsterdam.nl/parkeervergunningen. #

(U kunt aan dit artikel geen rechten ontleen, dat kan alleen aan de regeling zelf.)

Leukste tekening uit Oost in de jungle:

Bij het interview met Ben Westervoort over de stripbiografie van André Hazes

Live tekenen: Ben Westervoort & Jansen Steenhuiser

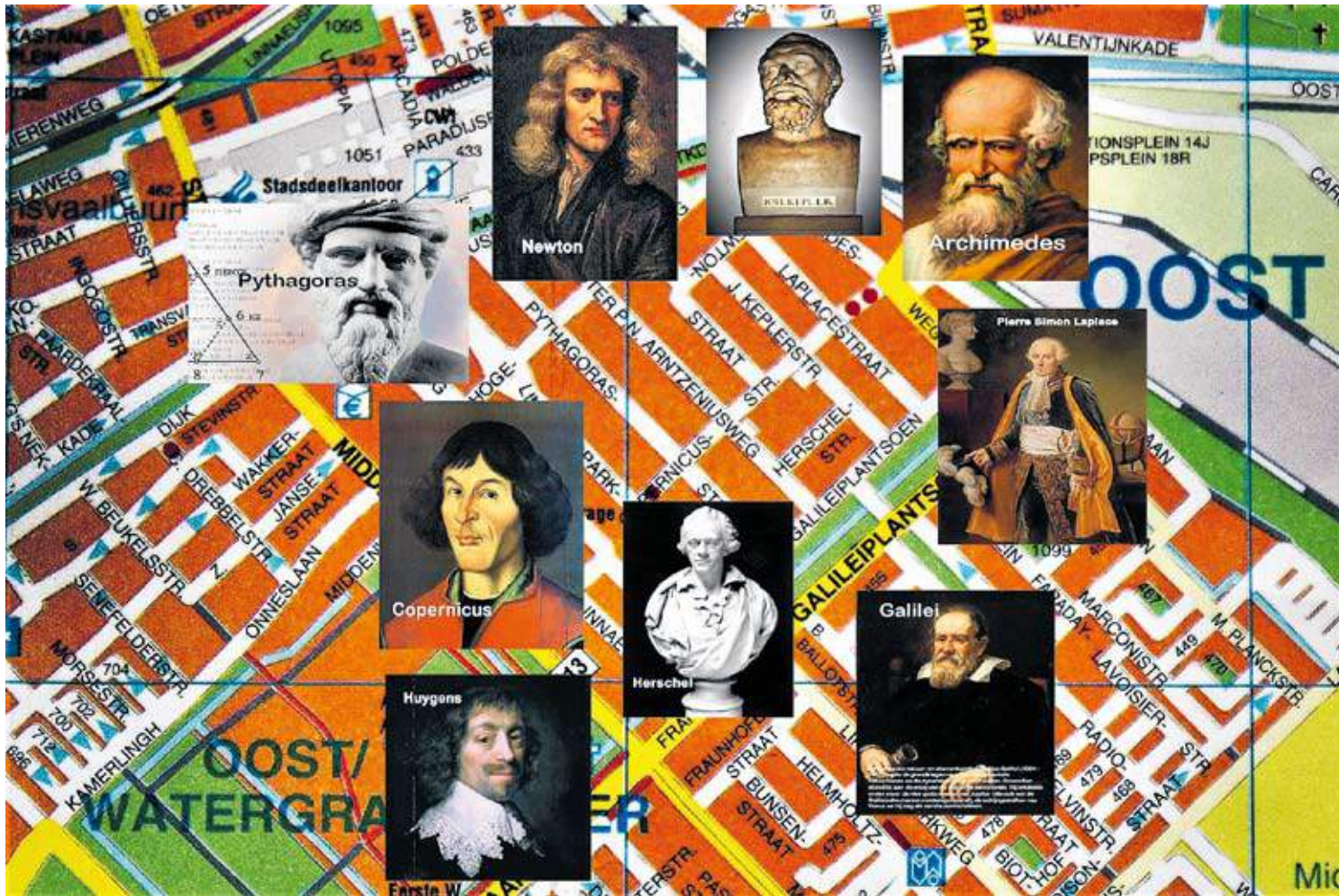

‘Mijn Vader Aapt Mijn Juf Susan Urenlang Na’

Tekst: Robert van Andel | Fotografie: Henk Pouw

Deze aflevering gaat over de geleerde 17de- en 18de-eeuwers die vernoemd zijn in Middenmeer-Noord. Van hen kwamen Galileo Galilei en het plantsoen dat zijn naam draagt al aan de orde in de vorige aflevering. Dit keer gaan we van het Galilei-plantsoen de Johann Keplerstraat in.

Geleerden en straatnamen in de Watergraafsmeer - deel 4

dig over hen een enorme schat aan gegevens in te zien: Kepler en Newton stonden ieder op geheel eigen wijze onder invloed van de religie van de Reformatie; Galilei was Rooms-Katholiek en de paus bezorgde hem veel last. Huygens en Laplace waren briljante rationalisten. William Herschel begon als amateurastronoom en ontwikkelde zich in samenwerking met zijn zuster tot een extreem gedisciplineerde waarnemer en volhardende telescoopbouwer, alles ten dienste van de opstelling van zijn levenswerk: een sterrencatalogus.

Anders dan tot in de 16de eeuw grepen deze geleerden niet steeds terug op oude kennis, maar bouwden zij kritisch voort op wat hun voorgangers ontdekt hadden en wat zij zelf onderzochten en waarnamen. Newtons beroemde uitspraak: ‘Als ik verder heb gezien dan anderen, komt dat omdat ik op de schouders van reuzen stond’.

Regenboog

Als helemaal aan het begin van de 17de eeuw de telescoop beschikbaar komt, raken de vragen ‘hoe komt zien tot stand?’, ‘wat is licht?’ en ‘wat is de werking van een lens?’ in een stroomversnelling. Kepler schreef rond 1600, een paar jaar voordat de telescoop uitgevonden werd, ‘astronomica pars optica’, waarin hij het oog bestudeerde en in 1605 ‘Camera Obscura’, een samenvatting van oude en eigen ideeën over licht. Nadat hij zelf in 1610 een telescoop verworven had, beschreef hij in ‘Dioptrice’ de lichtbreking zoals deze plaatsvindt in de lenzen waaruit het instrument opgebouwd is. Newton beschreef in ‘Optics’ (1704) hoe, met behulp van een prisma, wit licht in de kleuren van de regenboog schift en hoe deze kleuren zich niet verder laten schiften, maar zich wel weer laten samenvoegen tot wit licht. Voor de zevende groep van de basisschool gaf mijn kleinzoon kort geleden een leuke spreekbeurt over licht met een demonstratie van proeven om licht te schiften en gekleurde lichten samen te voegen waarbij de kleuren weer verdwijnen.

Ten slotte iets heel bijzonders: Christiaan Huygens bracht in zijn verhandeling over licht, ‘Traité de la Lumière’ (1690) een golftheorie naar voren. Newton bracht daar tegenin als verklaring voor verschijnselen als spiegeling en breking van licht dat lichtdeeltjes door een botsing een richtingverandering ondergaan. Gedurende tweehonderd jaar leek Huygens steeds meer gelijk te krijgen in dit golf of deeltje dilemma over de aard van licht, totdat in de vroege 20ste eeuw het duale karakter -zowel golf als deeltje- duidelijk werd. Er is heel veel meer over ieder van deze geleerden te vertellen dan nu past; denk bijvoorbeeld aan Huygens uitvinding van het slingeruurwerk.

Het spreekt mij aan af te sluiten met het uitspreken van de hoop dat deze straatvernoemingen een inspiratie vormen voor interessante spreekbeurten door leerlingen die zich thuis voelen in hun straat. #

Johann Kepler (1571-1630) en Galileo Galilei (1564-1642) waren tijdgenoten. Zij wisten van elkaars bestaan, maar hadden helaas minimaal contact ondanks Keplers inspanningen daartoe. Galilei’s naam is -naast zijn astronomische ontdekkingen met behulp van de telescoop- verbonden met de wiskundige beschrijving van valbewegingen op onze aarde, zoals de parabolbaan van voorwerpen die gegooid of gelanceerd worden, terwijl Kepler’s beroemde derde wet de wiskundige beschrijving geeft van de ellipsvorm van de banen van de planeten in ons zonnestelsel. Hij publiceerde deze wet in het grote werk ‘Harmonice Mundi’.

Zwaartekracht

In de Keplerstraat passeren we links eerst de vrij korte Herschelstraat, waarvan de naamgever, William Herschel (1738-1822), een tot Engelsman genaturaliseerde Duitser, de ontdekker van de planeet Uranus is. Even verderop buigen we als eerbetoon aan de grote 16de-eeuwse astronoom Copernicus naar links en rechts bij het kruisen van de straat die zijn naam draagt. Eenmaal in de Newtonstraat vraagt het genie Isaac Newton (1643-1727) de aandacht. Hij beschreef het voor ons alledaagse idee van zwaartekracht: een massa oefent over een afstand aantrekkingskracht uit op een andere massa. Hij bouwde hiermee voort op Galilei’s parabol en Kepler’s ellips in zijn boek ‘Philosophiae Naturalis Principia Mathematica’ en kwam uit op zijn drie wetten van beweging.

In de Newtonstraat iets naar rechts vinden we de Laplacestraat, die in zijn naam Pierre-Simon Laplace (1749-1827) eert, de wellicht allergrootste Franse

wiskundige en astronoom, die leefde ten tijde van Napoleon. De door hem ontwikkelde analytisch wiskundige analyse van waarnemingen aan de planeetbanen leidde midden 19e eeuw, tot berekeningen die de plaats suggererden waar zich nog een planeet zou moeten bevinden. Inderdaad werd later precies in de berekende richting een tot dan onbekende planeet gevonden en naar de zeegod Neptunus vernoemd. De straatvernoemingen in het zojuist doorkruiste buurtje vestigen onze aandacht op alles wat deze geleerden betekend hebben voor ons beeld van ons zonnestelsel, dat nu standaard leerstof op de basisschool is.

‘De hoop dat deze straatvernoemingen een inspiratie vormen voor spreekbeurten’

Onbegrijpelijke omissie

Laatst vroeg mijn 9-jarige kleindochter hulp bij een huiswerkopdracht om een zin te bedenken die zou kunnen helpen de namen en de volgorde van de planeten te onthouden. We kwamen met veel plezier uit op ‘Mijn Vader Aapt Mijn Juf Susan Urenlang Na’, als ezelsbruggetje bij de rij Mercurius, Venus, Aarde, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus en Neptunus. Toen zo’n kleine 90 jaar geleden de straatvernoemingen plaatsvonden is er aanvankelijk sprake geweest van een onbegrijpelijke omissie die pas 30 jaar

later, na de Tweede Wereldoorlog, gelukkig recht gezet is. De briljante 17de-eeuwse wetenschapper van Hollandse komaf, Christiaan Huygens (1629-1695), die zondermeer een plaats tussen Kepler, Galilei en Newton verdient, wordt in Middenmeer-Noord gemist.

In 1934 verhuisde Ajax van het terrein tussen de Linnaeusparkweg en de Helmholzstraat, meer naar het zuiden in De Meer. Na dit vertrek was het oorspronkelijke voorterrein van dit stadion aan de Middenweg jarenlang onontwikkeld en in gebruik als speelweide. Eind jaren vijftig zijn daar flats en winkels gebouwd en kreeg Christiaan Huygens alsnog zijn vernoeming, niet al te ver van de grote namen waar hij tussen hoort. Als eerbetoon aan zijn genie is op het plein tien jaar geleden een kunstwerk geplaatst. Het bestaat uit een grote natuurstenen bol met ringen die de planeet Saturnus verbeeldt, enkele kleinere bollen als de manen eromheen en een kijkdoos. Het is een aansprekend eerbetoon aan Christiaan Huygens, die in het boekje ‘Cosmotheorum’, dat hij schreef als cadeau voor zijn jongere broer, uitlegde hoe de met een telescoop waar te nemen uitsteeksels aan Saturnus als ringen te begrijpen waren en hoe die ringen vanaf Saturnus te zien zouden zijn voor ‘Saturners’.

Op schouders van reuzen

Nicolaas Copernicus, Galileo Galilei, Johannes Kepler, Isaac Newton, William Herschel, Pierre-Simon Laplace en Christiaan Huygens waren ieder, vaak op meer dan één terrein, zo belangrijk voor de vooruitgang van de wetenschap dat hun levens en hun bijdragen daaraan vele malen beschreven zijn. Met hulp van Wikipedia is het eenvoud-

Een leesclub van vijf mannen: een dik boek en uitgebreid eten

Tekst: Lennie Haarsma

Leesclub

De leesclub is vooral een vrouwenaangelegenheid, zo is het beeld. Wellicht is het feitelijk ook waar. Maar dit keer wordt een leesclub belicht die bestaat uit vijf mannen. Elk kwartaal bespreken ze een dik boek tijdens een uitgebreid maal in een restaurant.

Dick legt uit: 'Is het boek van een Franse schrijver, dan wordt er Frans gegeten. Toen we onlangs De Uitreis van Virginia Woolf bespraken zaten we in The Cottage op de hoek van de

Linnaeusstraat en de Pretoriusstraat, met op het menu Britse comfort food klassiekers in een Amsterdams jasje.' De volgende keer komt Tot in de hemel van Richard Powers, een Amerikaan,

aan de orde. 'Het zal dan wel geen hamburgertent worden, maar wie weet kunnen we iets vinden in die sfeer met enig cachet. Eén van ons bezoekt iedere keer alvast het restaurant, kijkt of er een rustig plekje is en bovenal of de muziek niet te hard aanstaat. Zo wordt de locatie voor een avond vol genoegens gekozen. Genoegen van met elkaar eten en het genoegens van het boek bespreken.' De leesclub bestaat sinds maart 2015 en is deels voortgekomen uit een groep mannen die sinds 2001 met elkaar boeken bespreken. Ik ontvang de lijst met

boeken met achter elk boek de naam van de man die het boek inbracht: dat gaat in een vaste volgorde, zodat ieder de afgelopen jaren al drie keer een boek heeft ingebracht.

En enige bijstelling van je mening is ook niet gek

Ik voer het gesprek met Dick en Frank onder het genot van gemberthee met koekjes bij één van hen. Zij beiden delen ook de liefde voor poëzie; elke drie weken zitten ze zeker zo'n 2,5 uur in de Ysbreeker en bespreken op een close-reading-achtige manier de gedichten, die ze vaak een paar keer moeten lezen. Frans heeft ook nog een maatje

Een bankstel kost u 15 euro

Onallegaals

Tekst: Méland Langeveld | Illustratie: Judith Lammers

Al enkele weken orden ik samen met mijn zus het leven van onze ouders. Hun etage in Nieuw-Zuid vormt een pakhuis in tijd. De ouderlijke woning, maar vooral de zolder, is tot de nok toe gevuld met ons verleden. Het is onvoorstelbaar wat we daar tegenkomen. Mijn allereerste tekenkrabbels van de kleuterschool, een babytruitje en een mutsje, schoolrapporten en zelfs een haarlok van mijn zus in een aangetast fotoalbum. Nooit hebben we geweten dat ze die al die jaren bewaarden. Nu ze beiden dood zijn kunnen we ze niets meer vragen. Wat zouden ze van onze eerste krabbels hebben gevonden? Waren jullie trots op onze rapportcijfers? En wat een schattig truitje heeft moeder gebreid. 'Moet je kijken, m'n indianenpak,' zegt mijn zus, terwijl ze het uit een dekenkist tevoorschijn haalt. Ze houdt een crèmekleurige lap stof voor zich. Er zitten gaten in. De motten hebben als gieren hun prooi bestookt. Het hesje is met verschillende kleuren stof bedekt: het keurige naaiwerk van onze moeder. 'En hier het hippie-pakje van jou.' 'Goh, dat ze dat allemaal bewaard heb-

ben.' Ondertussen trek ik een laasje open met jampotjes waarin bouten, schroeven en spijkers een onderkomen hebben gevonden. Ik leeg de inhoud in een emmer vol oud ijzer. Onder de potjes vind ik een smoezelige enveloppe. Ik haal er een zwemdiploma uit die mijn vader in 1932 heeft behaald. Zijn Ausweis uit de Duitse

bezetting, met een verbleekte pasfoto en van een stempel voorzien, zit erachter geschoven. Het huis aan de Maasstraat moeten we aan het eind van de maand leeg opleveren, anders moeten we nog een maand huur ophoesten. Veel tijd hebben we niet meer. Selecteren, de kleine spulletjes met persoonlijke waarde eruit vissen. Een heleboel moet er helaas weg. We kunnen niet alles bewaren daarvoor hebben we beiden een te kleine woning. Een opkoper heeft zelfs enkele meubelstukken laten staan, hij zag daar zelfs geen handel in. Dat moet dus naar het

grof vuil op straat. Ik bel stadsdeel Zuid en krijg na doorverbinding Stadsreiniging aan de lijn. 'Op welke dag wordt het grof huisvuil opge-

haald?' 'Op maandagochtend meneer, maar u mag 't pas vanaf zes uur 's ochtends buitenzetten en niet na achten, want anders zijn ze misschien al langs geweest.'

'Maar ik woon daar niet. M'n ouders woonden daar. Ze zijn overleden en ik ruim hun huis leeg.' 'Meneer, we komen 't alleen gratis ophalen als u zich aan de tijden houdt. Doet u dat niet dan rekenen we u vijftien euro per halve kuub. Zo simpel is 't.' 'Hoeveel is een halve kuub dan wel niet?'

'Zo ongeveer 'n bankstelletje meneer.' Moet ik daarvoor zo vroeg uit mijn bed en naar Nieuw-Zuid fietsen om alleen het grof huisvuil buiten te zetten. Ik lijk wel gek. En m'n zus is ook geen optie, want die woont buiten de stad. 'Maar ik woon in Oost en daar halen ze het vaker op, en het is hier ook gewoon gratis.' 'Tja meneer, dat is Oost en dáár woont alleen maar gajes. Hier leven we in Zuid. En daar houden we er strikte regels op na, niet waar. En de gemeentelijke handhavers houden het hier ook zeer goed in de gaten, dus u bent een gewaarschuwd man. Goeiemorgen.' Er zit weer een dag ontruimen op. Beneden trek ik de deur in het slot, en we nemen afscheid van elkaar. Vandaag hebben we weer een deel van ons wederzijds verleden in vuilniszakken gepropt, en het grof vuil zetten we nog maar niet aan de straat: het wachten is tot het maandagochtend vroeg... #

Meer 'Onallegaals' en/of andere verhalen lezen: www.melandlangeveld.com

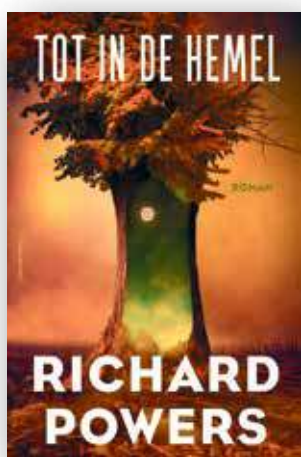
waarmee hij een Proust-boekengroepje vormt. Ze zijn nu bij deel 4 in de roman-cyclus 'Op zoek naar de verloren tijd'.

Waarom zijn jullie lid geworden van deze leesclub en wat is de meerwaarde?

'Je krijgt vaak boeken aangereikt die je anders niet zou lezen. Je hoort de mening van anderen die soms behoorlijk kan verschillen van die van jou. Zo zijn er verschillen in het plaatsen van accenten. De één benadrukt meer de stijl, de esthetische waarde van de roman, terwijl de ander meer aandacht heeft voor de inhoud van het boek, meer het politiek-maatschappelijke aspect benadrukt. Dat alles geeft een meerwaarde aan het boek. En enige bijstelling van je mening is ook niet gek.'

Wat lezen jullie en wat niet?

'We lezen fictie en tot nu toe van

vooral Europese en Amerikaanse schrijvers. Inderdaad, vrij Westers allemaal. Maar ja, die Europese culturele, literaire traditie is ook zo rijk! Zie Ilja Pfeiffer daarover in zijn recent verschenen boek 'Grand Hotel Europa'. Eén van de groepsleden draagt dan ook graag een boek voor uit een top honderd van de beste boeken, opgesomd in de Perpetua reeks van uitgeverij Athenaeum-Polak & Van Gennep. We lezen geen non-fictie, biografieën en het werk van vrouwelijke schrijvers heeft niet onze expliciete aandacht. Wel zouden we wat meer boeken van Nederlandse schrijvers of schrijfsters kunnen lezen.'

Jullie bestaan uit alleen mannen; een bewuste keuze?

'Het is geen bewuste keuze. We zijn voortgekomen uit een 'oude' leesgroep van vijf mannen, die we qua samenstelling, omvang en formule hebben vervolgd. Als er een plek vrij zou komen, wie weet kiezen we dan wel voor een vrouw. Maar voor nu zijn we content met deze vijf mannen, die overigens qua achtergrond zeer verschillend zijn. En het aantal van vijf personen is echt het maximum.'

Hoe komt de keuze voor het boek tot stand?

'Om beurten brengen we een lijstje van drie boeken in, een soort top-drie. Nummer één is dan het voorkeursboek van de inbrenger. Na enige discussie komen we altijd tot consensus over het te lezen boek. Opvallend is dat we vaak voor redelijk dikke boeken van

rond de vijf honderd pagina's kiezen.'

Welke boeken zijn jullie bijgebleven?

Frans: 'Er zijn twee boeken die mij zeer zijn bijgebleven: Satanstango van Laszlo Krasznahorkai en Absolom-Absolom! van William Faulkner. Zo vond ik het thema in Satanstango heel interessant: een gemeenschap die door de armoedegrens heen zakt en in wanhoop achter een 'leider' aanloopt. Dick: 'Voor mij geldt hetzelfde wat Faulkner en Krasznahorkai betreft.

Maar echt 'verpletterend' was voor mij Het boek der fluisteringen van Varujan Vosganian. En dan met name de delen van het boek die de door de Turken gepleegde genocide op het Armeense volk beschrijven. Dan merk je de kracht van literatuur. Dan weet je: dit is de waarheid.'

Geïnspireerd, de lijst gelezen boeken van deze leesclub uit Oost in mijn tas, rijd ik huiswaarts. Wat een rijkdom om zo uitgebreid over boeken te praten! #

Sticker

Als je dit op papier leest heb je de Dwars doorgaans via je brievenbus gekregen. Het kan ook zijn dat je 'm van een stapeltje op een openbare plek hebt meegenomen en denkt 'ik zou de Dwars wel in de brievenbus willen krijgen, maar heb een nee nee sticker'.

Voor jou hebben we nu een oplossing. Stuur een mailtje naar ons met de mededeling 'ik wil een wel Dwars sticker' en wij zorgen dat je zo'n sticker krijgt.

Email: dwarskrant@gmail.com

Wilt u Vriend van #Dwars worden?

Maak 25 of 10 euro over naar NL63 ASNB 0706 8038 17 over en u bent dit kalenderjaar Vriend van Dwars.

Als u dat via de mail bevestigt krijgt u ook de nieuwsbrief.

'Zwakheid, uw naam is... vrouw?'

Oost-thriller

Tekst: Melissa Plomp | Illustratie: Ruud Meijer

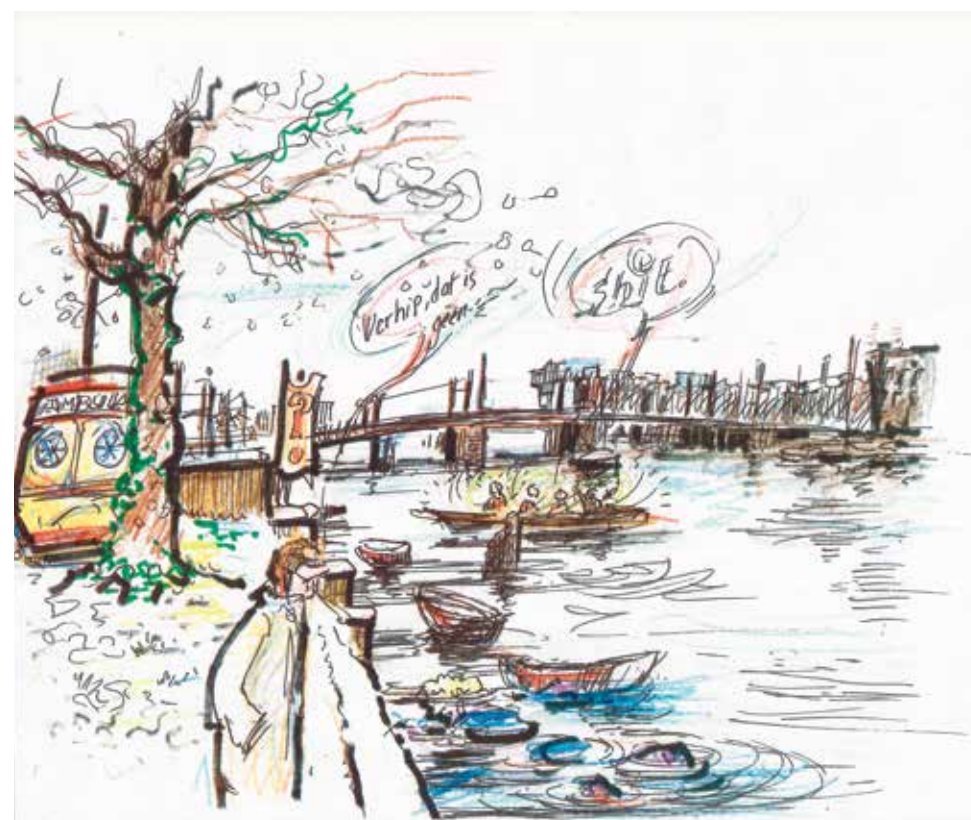
De vroege winterzon streek over de Amstel. Ondanks de bijtende februari-kou vormde het zweet natte plekken op de ruggen van de roeisters. In een constant tempo trokken ze hun riemen door het water. Ze zagen de Berlagebrug verdwijnen. Nu gleden ze de flauwe bocht in, die hen nog scheidde van een warme douche en een droog trainingspak, op de roeivereniging.

'Houd stil!' riep de stuurvrouw plots. De riemen bleven boven het water hangen terwijl de boot vaart minderde. De meiden probeerden over hun schouder te kijken. Een eindje voor hen uit dobberde een skiff, een eenpersoons roeiboot.

'Is ie leeg?' De stuurvrouw tuurde naar de skiff. 'Lijkt er wel op. Heel langzaam nu. Voorzichtig. Probeer langzijd te komen.' De stuurvrouw kwam wiebelend een eindje overeind achter in de boot. 'Niemand. Vreemd. 't Is er wel een van ons.' De voorste roeier duwde voorzichtig met haar riem tegen de skiff. 'Nemen we hem op sleeptouw?' De skiff gleed een eindje naar achter. 'Waarom liggen jullie stil?' roeptoeterde de coach vanaf haar fiets langs de kant. De stuurvrouw trok de skiff langzijd naar zich toe, op zoek naar het boegtuw. Het volgende moment zette ze het op een krijsen. De roeiboot schommelde gevaarlijk heen en weer. Het volgende moment spartelden ze in het koude water.

Huilend zaten de vijf meiden in de kantine van de roeivereniging, die uitkeek over de Amstel. De foliedekentjes strak om zich heen getrokken. 'Ik

wil naar huis!' snotterde één van hen. 'Eerst jullie verklaring,' zei een agente vriendelijk, 'dan mogen jullie daarna gaan douchen en iets droogs aantrekken.' De ambulancebroeders gebaar-

den dat het wat hen betrof goed was. Niets wat een warme kop thee en een warme douche niet op kon lossen.

Een eindje terug langs de Weesperzijde stond de duikersbrigade van de brandweer zich klaar te maken voor

een tweede duik. Een schip van de waterpolitie bracht hen naar de twee roeiboten. De grote dreef ondersteboven. Tussen de twee boten dreef nog iets. De brandweerduikers lieten zich

werd eveneens voorzichtig aan boord gehesen. Vervolgens keerden ze de dubbel vier om en bonden een sleeptouw aan het politieschip. Uiteindelijk voeren ze terug naar de kant, waar zich inmiddels een aardig ooploepje had gevormd.

Een ambulance stond klaar om het lichaam mee te nemen. De zwarte zak droop nog van het water, toen het op een brancard werd gelegd. Een van de rechercheurs ritste de zak open. Het lange blonde haar zat om het gezicht gewikkeld. Voorzichtig probeerde hij het haar een eindje te ontwarren. 'Shit!' Ontdaan keek hij naar de bos haar die hij in zijn hand hield. De ambulancebroeder lachte. 'Dat is een pruik, man!' De rechercheur trok de pruik opzij en legde die naast het lichaam in de zak. 'Verhip, dat is geen meisje, dat is een kerel!' Een meisje in de toekijkende menigte liet haar fiets vallen en worstelde zich dichterbij. 'Dat is Philly.' 'Philly?' De rechercheur hield een toegesnelde agent tegen en wenkte het meisje dichterbij. Ze staaarde naar het lichaam in de zak. Haar megafoon hing nutteloos langs haar zij. 'Ferdy Remkema eigenlijk. Hij heet Philly sinds hij Ophelia speelde bij de Hamletopvoering van onze vereniging tijdens zomerkamp... Hij is ook één van onze fysiotherapeuten. Vorige week hebben zes meiden van de roeivereniging aangifte tegen hem gedaan wegens ongewenst gedrag. Philly... Ferdy was legendarisch vanwege - eh, vanwege zijn scène waarin Ophelia verdrinkt.' #

voorzichtig in het water zakken. In de Amstel lag een vrouw op haar buik. Haar lange blonde haren dreven om haar heen. Haar lange jurk met pailletten bolde op rond haar lichaam. De duikers hesen haar in een grote zak aan boord van het schip en de skiff

Poppentheater Koos Kneus

Elke zondag en woensdag
Poppenkast op het Iepenplein, reserveren en meer informatie www.kooskneus.nl. Vrolijke voorstellingen met schminken en verkleedkleden, drankje en koek, ook voor verjaardagsfeestjes.

Programma op zondagen 10, 17 en 24 feb, 3, 10, 17, 24 en 31 mrt: 10.30: Feest voor Flapoor (2-4 jr)
12.00: Op bezoek bij Dokter Brill, poppendokter (2-4 jr)
14.00: Ridder Roeland is bang voor spinnen! (4-8 jr)
Het middagprogramma duurt van 14.00 tot 16.00 uur!
Programma op woensdagen 13, 20 en 27 feb, 6, 13, 20 en 27 mrt: 14.00: De zeerovers en de zee-meermin; een onderwatersverhaal! (4-8 jr)

Zeerovers en de zee-meermin

Het middagprogramma duurt van 14.00 tot 16.00 uur!
Meer info: www.kooskneus.nl

Nederlands Marionetten-theater

za 9 en zo 10 feb 14.30:
Stiekem naar Groenland (4-12 jr)
za 16 en zo 17 feb 14.30:
Pinokkio (4-10 jr)
ma 18 en di 19 feb 14.30:
Aladdin en de wonderlamp (4-10 jr)
do 21 en vr 22 feb 14.30:
De gelaarsde kat (4-12 jr)
zo 24 feb 14.30:
De heks en de sinaasappelprins (4-10)
Zie voor programma maart en meer info: www.nederlandsmarionetten-theater.nl

Allo Allo episodes 3 en 4

De Mammies

17 mrt 11.00:
Naar de diertuin
Zie verder: www.demammies.nl

Oostblok / Pleintheater

wo 13 feb 10.00 en 11.00:
PomPomPom – Moussé Dramé (1,5 – 3 jr)
do 14 feb 20.30:
Impulse #2 - Movementalist
vr 15 feb 20.00:
Hardcover L. – Babah Tarawally
vr 22 feb 20.30:
Treasures of mysteries – Sheyda Darab
zo 24 feb 15.00:
Vos en Haas: Vos scheidt op – Theatergroep Houtjetouw (4+)

zo 3 mrt 15.00:
Perenbomen bloeien wit – Theatergroep Kwatta (8+)
wo 6 mrt 10.00 en 11.00:
PomPomPom – Mehmet Polat (1,5 – 3 jr)
za 9 mrt 14.00 – 16.00:
Op het plein: lancering nieuwe (oude) naam Pleintheater

vr 15 mrt 20.00:
Hardcover L.
za 16 mrt 16.00:
Monsters – Duda Paiva Company (6+)
wo 20 mrt 11.00:
Nooit alleen – Lot Houtepen
za 23 mrt 16.00 en 19.30:
Bye Bye Baby – Maas Theater en Dans (10+)
Jeugdtheaterlessen
Schrijf je in voor jeugdtheaterlessen in Oostblok! Volgende blok start in februari.
Zie verder: www.oostblok.nl

Badhuistheater

za 9 feb vanaf 20.15:
Dansen In Oost: 'Alive and Kicking' met live band
vr 22, za 23, zo 24 feb 20.15:
BadhuisInternational plays: 'The Unknown Allo Allo Episodes' part 3 and 4
za 9 mrt vanaf 20.15:
Dansen In Oost: 'Alive and Kicking' met live band
Zie verder www.badhuistheater.nl
Jungle Amsterdam
elke vr 10.00 – 12.00:
Infopunt duurzaamheid
elke ma 20.30 – 01.00:
Kizomb Evolution Dance & Ecofood

vr 15 feb 09.30 – 11.00:
Dialogen: Vrouwen, Keuzes en Kansen
Vrouw en Familie: Wat ons verbindt.
De Kat, Wagenaarstraat 184
zo 17 feb 10.30 – 17.00:
5 Rhythms dansworkshop: Go with the flow – Moving like water
Wat mag je allemaal (niet) van je geloof? NB in de Muiderkerk, Linnaeusstraat 37
za 23 feb 20.00 – 01.00:
Nataraj barefoot party
wo 27 feb 20.00 – 23.00:
Variscoop (videokunst)
zo 3 mrt 15.00 – 17.00:
Er was eens een land... (interactieve

'Er was eens een land' in Jungle

muziekvoorstelling o.l.v. dirigente Julia Scepanovic
wo 6 mrt 20.00 – 22.00:
Talkshow Dwars door Oost in de Jungle
do 7 mrt 20.00 – 23.00:
Openbare vergadering Natuurmonumenten Amsterdam
vr 8 mrt 09.30 – 11.00: t
Dialogen: Vrouwen, Keuzes en Kansen
Afsluiting op Internationale Vrouwendag
za 9 mrt 20.00 – 01.00:
Nataraj barefoot party
zo 10 mrt 16.00 – 18.00:
Singing Sunday Zangsessie
do 21 mrt 20.00 – 22.00:
Jungle boek: Literaire avond
za 23 mrt 14.00 – 18.00:
Suryasoul dansworkshop
zo 24 mrt 10.00 – 13.00:
Suryasoul dansworkshop
wo 27 mrt 20.00 – 23.00:
Variscoop (videokunst)
Zie verder www.jungle.amsterdam

Tapas Theater

Meerdere korte voorstellingen op verschillende tijden (do, vr en za tussen 19.30 en 23.00 uur, zo tussen 16.00 en 19.30)
t/m zo 10 feb:
Ik zoek jou – Jori Meijer & Alessio Reedijk
t/m zo 10 feb:
En toen werd ik wakker – Deborah
t/m za 23 feb:
No cello classico – Carly E.
vr 14 t/m za 23 feb:
Ssossep | Possess – Sherise Strang & Mayke van Veldhuizen
vr 14 t/m za 23 feb:
Yours Faithfully – Roman Brassier
Meer info: www.tapastheater.nl

Tropenmuseum

---TENTOONSTELLINGEN---
vanaf 15 feb:
Verlangen naar Mekka
t/m 3 maart 2019:
ZieZo Marokko – Reis mee met Esmaa, Fatima, Nasrdin en Yousef
t/m 1 sept 2019:
Cool Japan
t/m 1 sept 2019:
Bitter Chocolate Stories: kinder verhalen over cacao's in West-Afrika
altijd te zien:
Een gebouw vol verhalen
altijd te zien:
Things That Matter
altijd te zien:
Indonesië
altijd te zien:
Heden van het slavernijverleden
Meer info: www.tropenmuseum.nl

OBA Javaplein

elke di 14.00 – 17.00:
www.leefenleer.nl: Kom naar het oefenspreekuur
elke di 14.00 – 17.00:
Spreekuur Taalconsulent
elke di en do 14.30 – 17.30:
StudieMax in de OBA (bijles en huiswerkbegeleiding 6-12 jr)
elke wo 11.00 – 12.30:
Seniorencollege (uitgevoerd door Turkse Ouderenraad, info over programma: www.turkseouderenraad.nl)
elke wo 15.00 – 15.45:
Voorlezen en knutselen (3-7 jr)
elke vr 10.00 – 12.00:
Spreekuur Samenspraak
elke do oneven week:
www.leefenleer.nl: Leesclub Makkelijk Lezen
za 9 feb 14.30 – 16.00:
Op de Stip (buurtparlement in Oost)
Meer info, ook of iets doorgaat in vakantietijd: www.oba.nl

OBA Linnaeus

elke wo 15.00 – 15.30:
Voorlezen (4-7 jr)
elke 1e dinsdag van de maand 10.45 – 11.45:
Voorlezen in het Turks voor ouderen
elke 1e donderdag van de maand 15.30 – 17.00:
Kinderschrijfcafé (9+), met Renée en Eva Kelder
elke 2e vrijdag van de maand 10.30 – 12.00:
English Spoken
elke 4e donderdag van de maand 10.00 – 12.00:
Tablet Café
za 16 feb en za 16 mrt 11.00 – 13.30 en 14.30 – 17.00:
Schrijfcafé voor volwassenen, met Renée en Eva Kelder
do 28 feb 19.00 – 20.00:
Linnaeus Live: met Antoinette Beumer en Daan Heerma van Voss
Meer info, ook of iets doorgaat in vakantietijd: www.oba.nl

Q-Factory

elke di 20.00:
Countdown Café
vr 8 feb 20.30:
Thin Lizzy's Brian Downey Alive & Dangerous Tour
vr 8 feb 20.30:
Les Cooles de Ville
za 9 feb 22.00:
Ouwe Stijl is Botergeil
zo 10 feb 20.00:
Crocodiles + Millenials
wo 13 feb en 13 mrt 20.00:
FAQ Popquiz
do 14 feb 20.30:
Le Vibrazioni
vr 15, za 16 en za 23 feb 21.00:
Wanted Talent Show I, II en III
vr 15 feb 20.30:
Tommy Castro & The Painkillers
za 16 feb 20.30:
Physical Graffiti – Celebrating Led Zeppelin I & II
za 16 feb 20.30:
Pete International Airport (The Dandy Warhols)
zo 17 feb 20.30:
The Doppelgangaz
do 21 feb 20.30:
Audio Push + Black Acid
vr 22 feb 20.00:
Pubquiz
za 23 feb 20.30:
The Fortunate Sons – CCR 50 jaar na

Grandmaster Flash

Adressen

Poppentheater Koos Kneus
Iepenplein 40 hoek
Reserveren: 020-6928532

Badhuistheater
Boerhaaveplein 28
badhuistheater@gmail.com

OBA Javaplein
Javaplein 2
020-6681565

OBA Linnaeus
Linnaeusstraat 44
020-6940773

Oostblok
Sajetplein 29
020-6654568.

Tropenmuseum
Linnaeusstraat 2
020 5688200

Q-Factory
Atlantisplesin 1

Jungle Amsterdam
Tweede van Swindenstraat 26
020-7373326,

Grand Cafe Genieten
Oranje-Vrijstaatplein 2
020-2535554

Brinkhuis
Landbouwstraat 63
020-4620331

Tapas Theater,
Andreas Bonnstraat 40,
020-7759425

Nederlands Marionettentheater in het Zoldertheater
3e Oosterparkstraat 144/3
Reserveren: 06-48892210

House of Watt (de Mammies)
James Wattstraat 73
Reserveren: 020-6201513

Woodstock
za 23 feb 21.00:
Grandmaster Flash
za 23 feb 20.30:
The Tightropes
wo 27 feb 20.30:
Afro-Cuban All Stars
do 28 feb 20.30:
Johan Derksen Keeps The Blues Alive
do 28 feb 20.00:
Nathan Kalish & The Artisanals
vr 1 mrt 20.30:
Focus
za 2 mrt 20.30:
Def Americans: Johnny Cash San Quentin 50 Year Anniversary
Zie voor het verdere programma van maart, prijzen en meer info: www.q-factory-amsterdam.nl

Brinkhuis
elke 1e zaterdag van de maand van 19.30 – 0.00:
Betondorp Live

Grand Café Genieten
elke 2e zondagmiddag van de maand 14.30:
Café Chantant

Kijk voor onder andere meer agenda-informatie op www.oost-online.nl

Geen stad als Amsterdam

Tekst en fotografie: Méland Langeveld

In de reeks Sculpturen van Oost ditmaal 'Literaire teksten op gevels', en wel een deel van een strofe uit het gedicht 'Een Amsterdamsch lied' van Jan Campert. Het staat op de glazen gevel van de huisartsenpost van het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis in de Eerste Oosterparkstraat.

In grote witte letters aan de glazen gevel van het gebouw valt te lezen: *Daar is geen stad als Amsterdam zoo ruim en zoo vertrouwd; als ik een huis te bouwen had, ik had het hier gebouwd.*

Het volledige gedicht waar dit deel uitkomt, een lofzang op die prachtige stad, is dit:

Een Amsterdamsch lied

*Verlaat 't Centraal en zie de stad,
die zich voor de stad ontvouwt
gelijk een waaier, baan naast baan,
van parelgrijs en goud.
Het parelgrijs der morgenlucht,
die over de Amstel stijgt,
het goud van zon en herfstseizoen,
dat al ten einde neigt.*

*Welk oord gij ook om haar verliet,
zij komt u tegemoet
met kaden, Damrak en de Beurs
en schepen onder 't roet,
met torens rank breed en sterk van
steen
en rank van makelij
en, als ge goede oren hebt,
met roepen over 't IJ.*

*Daar is geen stad als Amsterdam
zoo ruim en zoo vertrouwd;
als ik een huis te bouwen had,
ik had het hier gebouwd
met vensters waar al 't licht door
stroomt,*

*dat van den Amstel slaat,
wanneer de winter 't water stremt
en 't volk te schaatsen gaat.*

*Wie 's avonds voor die vensters staat
hij ziet den warmen gloed,
die boven Leidsche- en Rembrandt-
plein
de wolken walmen doet;
hij ziet, wanneer hij oogen heeft,
de onbewogen wacht
van Heeregracht en Keizersgracht
bij 't ingaan van de nacht.*

*Die, trouwloos van aard als ik,
eens Amsterdam verried,
hij vindt geen rust aler zijn schuld*

*gedelgd is met een lied
en waar hij zwerft en wat hij zoekt
vindt hij ter wereld niet,
voordat hij weer de duiven rond
den Westertoren ziet.*

*En niet aler zijn voetstap weer
de oude stad hervindt,
de Wallen, 't Kolkje, de Zeedijk,
of voordat hij de wind
bij Schreierstoren heeft gevoeld
te waaien door zijn haar,
niet eer houdt Amsterdam voor hem
haar liefste vreugde klaar.*

*Want die het diepste wordt bemind
zij toeft in Amsterdam,*

*zoo brandt, in edel goud gevat,
't juweel gelijk een vlam,
en waar het hart slaat van mijn land
slaait ook haar franke hart
rood is haar mond, o Amsterdam,
en zie haar haren zwart.*

Jan Campert (1902-1943) is dichter, schrijver, journalist en verzetsman. Hij begint in Den Haag met een verslaggeversbaan bij dagblad De Nieuwsbron. 'Hij schrijft gemakkelijk en met een onmiskenbare flair,' aldus een toenmalige collega. Tot zijn werkgebied behoort zo'n beetje alles: rechtbankverslagen, reportages van grote gebeurtenissen, toneel- en danskritieken, literaire kronieken en de dagelijkse sfeerbeschrijvinkjes, de zogenoemde 'stemmingsstukjes'. In 1922 komt zijn eerste dichtbundel uit, en in de jaren dertig schrijft hij ook enkele romans. In 1929 krijgt hij zijn enige zoon: Remco Campert.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog belandt Jan Campert in het verzet, maar tijdens een poging een joodse man de Belgische grens over te smokkelen wordt hij in juli 1942 gearresteerd. Een half jaar later sterft hij in het concentratiekamp Neuengamme.

Jan Campert is vooral bekend van het gedicht 'De achttien doden'. Het gedicht gaat over achttien verzetsstrijders die in hun cel op executie wachten. Campert wordt na de oorlog als een verzetsheld gezien. In 1947 wordt de Jan Campertprijs in het leven geroepen als 'blijvende herdenking aan de strijd der Nederlandse letterkundigen in de jaren 1940-1945'. #

Polderlicht presenteert weer Variscoop

Voor het tweede jaar op rij organiseert Stichting Polderlicht drie avonden met en rond videokunst van Nederlandse origine in het gezellige Jungle Theater. Deze Variscoop-avonden zijn bedoeld om een breed publiek op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met hedendaagse videokunst, zonder daarbij al te veel inhoudelijke concessies te doen. Een grote variatie aan thema's, stijlen en werkwijzen komt aan bod: van minimale zwart-wit animaties, digitale beeldmanipulaties en overdonderende kleurexperimenten tot gefilmde performances en artistieke documentaires. De presentaties zijn tot stand gekomen in

samenwerking met organisatie Lima. Op elke avond zullen één of meer makers aanwezig zijn. Moderator Theus Zwakhals van Lima bevraged hen over de bedoelingen achter hun werk, hun werkwijze, hun inspiratiebronnen etc. Het programma wordt steeds zo'n twee á drie weken van tevoren bekend gemaakt op www.polderlicht.com.

Data: Woensdag 27 februari, woensdag 27 maart en woensdag 17 april 2019 van 20.00 tot ca. 23.00 uur.

Plaats: Theater de Jungle, Tweede van Swindenstraat 26, Amsterdam-Oost Toegang gratis.

'Ramen vol poëzie'

Dichter en schrijver Méland Langeveld kennen we van z'n rubriek 'Onalldaags' en 'Sculpturen' in Dwars door de Buurt. In de reeks 'Sculpturen van Oost' beschrijft hij beelden die in de openbare ruimte staan. Daarbij voegt hij gedichten die geïnspireerd zijn op die beelden. Zes nieuwe gedichten, samen met foto's van de beelden, hangen in de ramen bij de Openbare Bibliotheek, Linnaeusstraat 44. De expositie 'Ramen vol poëzie (serie II)' hangt daar tot half april 2019.

Eerder hing een andere expositie, 'Een hek vol poëzie', bij Kunsthek, aan het hek van het Oosterpark. Kunsthek omschreef het als volgt: 'Méland Langeveld wandelt en kijkt. Kauwt op de werkelijkheid. En schrijft. Mooie gedichten. Observaties. Een hek vol poëzie. Over kunst in het Oosterpark.'

Meer informatie op zijn website: www.melandlangeveld.com.

uit de film *Progress vs Sunsets* (2017) van Melanie Bonajo

Fotografie: Henk Pouw | Tekst: Arie van Tol

Amstelstation en omgeving

Plannen voor het gebied rond het Amstelstation, aan de oostkant, stammen van decennia geleden. Net vóór en na de eeuwwisseling was er veel betrokkenheid en kritiek van bewoners van met name het aangrenzende Julianapark. In een buurtkrant uit 2003 tekenden we de volgende wensen op:

- Het moet voor iedereen aangenaam vertoeven zijn in het stationsgebied
- Een hoogwaardige, korte en veilige overstap tussen de verschillende openbaar vervoersvormen
- Een levendig en intiem plein is gewenst, evenals speelruimte voor kinderen
- Verkeersveiligheid moet verbeteren, m.n. voor voetganger en fietser
- Nieuwe woningen en (deels) wijkgerichte voorzieningen kunnen de leefbaarheid en sociale veiligheid verbeteren
- Bestaande bomen dienen zoveel mogelijk te worden behouden

In het uiteindelijk Stedenbouwkundig Plan Omgeving Amstelstation van 2010 werden die wensen maar matig gehonoreerd, vonden de kritische omwonenden. De stand van zaken halverwege de realisatie van het Plan is middels actuele foto's vastgelegd en voorzien van commentaar rond bovenstaande 6 uitgangspunten. Onder het kopje Fietsen worden de ontwikkelingen van dit en vorig jaar samengevat.

Het Openbaar Vervoer

Er valt iets voor te zeggen om de treinreizigers te laten uitzwermen over de stationsomgeving op zoek naar fiets, tram of bus. De eventuele drukte wordt gespreid. De bezwaren lijken groter: de onwetende reizigers stuiten op een verwarrende OV-knoop waar ze vier kanten op kunnen om hun nadere bestemming te bereiken: de metro in het station, de tram bij de halte aan de noordoostzijde, de bus in het busstation aan de zuidoostzijde of de bus vóór het station bij de doorgaande weg aan de oostzijde.

Of een overstap zo hoogwaardig, kort en veilig genoemd mag worden is zeer de vraag.

Bomen

Omwonenden hebben zich altijd fanatiek verzet tegen de grootbomen die in enkele jaren geleden is geëffectueerd. De noodzaak, de vermeerdering en de belofte dat er veel groen zou terugkeren werden nogal geïgoreerd. Vooral nog overheerst met name bij het busstation en de omringende haltes, hier op de foto, een erg stenig en leeg karakter. Misschien is het zijn plaats: de tijd zal leren of de omgeving van het station aantrekkelijker wordt.

Levendig plein

Het gebied in zijn huidige ontwikkelingen overziend gloort er nu niet meer van een levendig en intiem plein. Een plek voor spelende kinderen en een plek voor te stellen. Met het Julianapark, Amsteldorp, de Omval en de omgeving van de zeer nabije omgeving zou het Amstelstationgebied aantrekkelijker zijn voor reizigers en omwonenden.

Een rustmoment op een bankje in een parkachtige omgeving, als het ware, lijkt het verre toekomstmuziek. Waar en hoe een levendig plein kan worden is minstens zo denkbeeldig.

Verkeersveiligheid

Bewoners van Julianapark hebben indertijd gepleit voor een overstap van de trein naar de bus: een brede passerelle als uitloop van het nu vóór het station. Het huidige verblijfsgebiedje 'op 1 hoog' leek een mooie en vooral veilige overstap. Nu lijkt de situatie voor fietsers en voetgangers die uit Oost komend zijn, nog slechter op te zijn geworden. Er is een uiterst onoverzichtelijke situatie ontstaan, waar het drukke verkeer in combinatie met het voorspelde door fietsers en voetgangers voor veel gevaarlijke momenten d

schalige bomenkap die
nde ziekte van bomen
ewantrouwd.
ving rond de tram-
en is enig geduld op
genaam en groen gaat

og nergens de belofte
eren is ook moeilijk
de van der Kunbuurt in
elijk moeten kunnen

als het er al van komt
n zou kunnen opbloeien

ngelijkvloerse over-
onsgebouw geplande
plossing.
nen er alleen maar
oversteekplaats geko-
bare negeren van rood
reigt te gaan zorgen.

Nieuwe woningen

De komende jaren zal er een gebouw verrijzen voor middenhuurwoningen en een supermarkt. Omwonenden hebben ooit bepleit het Amstelstationgebied en Julianapark veel nadrukkelijker te integreren. Er is echter een obstakel bij de inrichting van de openbare ruimte: de rij- en busbanen tussen het Prins Bernhardplein en de Overzichtsweg. Het schrappen van die verkeersader was geen optie in de ogen van de Amsterdamse verkeersdeskundigen. Overigens is met het ruimte maken voor busbanen ook rekening gehouden met het ooit doortrekken van het transpoor richting Hugo de Vrieslaan.

Hoogbouw

Kritische omwonenden zijn zelden gecharmeerd van de komst van nieuwe hoogbouw. Vaak worden in woningen dichtbij het te ontwikkelen gebied zichtlijnen slechter en de hoeveelheid zonuren per dag lager.

De komst van hoogbouw was voor de betrokkenen van het Amstelstationgebied geen al te heikel punt, torens en middelhoogbouw hoorden nu eenmaal bij de nieuwe stad. Met grotere dichtheden had men meer moeite. Met het zogeheten groentje (een gepland stuk groen tussen Julianapark en het nieuwbouwblok A) is bouwvolume uit de allereerste plannen verdreven. Maar in de laatste fase van het plan zullen bij het Prins Bernhardplein vlakbij de bestaande kantoorbouw wel compacte en middelhoge gebouwen verrijzen.

Een toren van 100 meter is halverwege het planproces gesneuveld. Van een 100 meter toren direct aan het spoor bij de tunnel naar de Vrijheidslaan, dus daar waar nu een tramlus en tramhalte zijn gekomen, is ook nog enige tijd sprake geweest. Uiteindelijk is de Amstel Tower nu de enige echt hoge toren in het gebied, en zal dat ook blijven.

Aangenaam vertoeven

Om tot een kansrijke plek van aangenaam vertoeven uit te groeien zijn behalve voorzieningen stromen reizigers nodig. Maar van de hoofdtoegang van het station zullen weinig meer dan tramoverstappers gebruik maken. Fietsers kunnen alleen nog maar ondergronds parkeren, dus zij 'duiken de grond in'. Voetgangers uit Zuid nemen de ingang aan de andere kant van het station. Voor busoverstappers zijn er andere routes en toegangen. Evenals voor voetgangers en fietsers uit Oost.

Het kille, stenige busstation vormt geen alternatief in dat opzicht. En ook verder dient zich niet direct een plek aan waar het wel eens gezellig zou kunnen worden, of het zou de stationshal zelf moeten worden.

Fietsen

In 2018 zijn het nieuwe bus- en tramstation, de Amstel Tower – in gebruik als hotel en woonruimte voor studenten –, de parkeergarage onder de toren en het busstation, de nieuwe inrichting van het Julianaplein - met twee rijstroken, een busbaan, twee fietspaden en bomen - gerealiseerd. Het komende jaar zal de gehele openbare ruimte zijn ingericht, zal er een nieuwe stationslift zijn en de inpandige fietsparkeergarage met 3.400 plekken in zijn geheel in gebruik worden genomen. Ook start de renovatie van het stationsgebouw dit jaar, volgend jaar wordt begonnen aan twee van de drie blokken voor woningbouw en voorzieningen (waaronder een supermarkt).

Met de situatie op deze foto, een krappe benauwde doorgang naar de ondergrondse fietsenstalling, hoeven fietsers het niet al te lang te doen.

Warmte uit de buurt in plaats van gas

Tekst en fotografie: MeerEnergie

Wist u dat we 5.000 woningen in de Watergraafsmeer kunnen verwarmen met restwarmte uit onze buurt? Binnenkort vindt u in uw brievenbus een flyer van MeerEnergie, de buurtcoöperatie die een warmtenet in Middenmeer wil aanleggen. Wat wil MeerEnergie precies? Wie kan er meedoen? Wat betekent dat voor u?

Welk warmtenetwerk heeft MeerEnergie voor ogen?

Bij datacenters in het Sciencepark komt warmte vrij bij het koelen van de computers. Deze warmte is ruim voldoende voor verwarming van en warm water in minimaal 5000 huizen in Middenmeer! Om die warmte bij de huizen te krijgen zijn een leidingennetwerk en een centrale warmtepomp nodig. En enthousiaste buurtbewoners die warmte uit de buurt willen gaan gebruiken in plaats van gas. Immers: we moeten in Nederland allemaal van het gas af en door de beschikbare warmte te benutten kunnen we Middenmeer daar snel mee helpen.

MeerEnergie is opgericht door vier buurtbewoners uit de Watergraafsmeer. Zij onderzoeken samen met een flinke groep vrijwillige buurtgenoten of en hoe dit warmtenet haalbaar is. Eind maart besluit de gemeente Amsterdam of zij het geld – dat loopt in de miljoenen – vrijmaakt voor de eerste fase van de aanleg van zo'n warmtenet in onze buurt.

Hoeveel buurtbewoners zijn er nodig voor een succesvol buurtwarmtenet?

Als de gemeente kiest voor een warmtenet in samenwerking met MeerEnergie gaat MeerEnergie op volle kracht vooruit. De buurtbewoners zijn nu al in werkgroepen bezig met het uitzoeken van technische en financiële zaken die bij het aanleggen van een warmtenet

komen kijken.

Daarnaast is het van groot belang dat er zoveel mogelijk mensen uit de buurt aangeven mee te willen doen aan MeerEnergie en buurtwarmte van en voor bewoners zelf in hun huizen willen. Want om een succesvol warmtenet aan te kunnen leggen zou wel 80% van alle mensen in onze buurt mee moeten doen. Er hebben zich al meer dan 600 mensen gemeld!

Wat wil de gemeente Amsterdam?

Amsterdam wil in 2040 een aardgasvrije stad zijn. Wij kunnen daaraan bijdragen door over te stappen op een buurtwarmtenet. Hoe mooi zou het zijn op deze manier ons eigen steentje bij te dragen? Ons land moet de CO₂-uitstoot vóór 2030 met 49% verlagen. Dat lukt onder andere door restwarmte te gebruiken in plaats van gas; warmte die nu in de buurt al vrij komt en niet wordt gebruikt, maar nu – dag in dag uit – de lucht in wordt geblazen.

Hoe werkt de buurtwarmtelevering aan mijn woning?

Een warmtenetwerk is een netwerk van leidingen onder de grond waar warm water doorheen stroomt en dat een alternatief biedt voor het gasnetwerk. In het geval van Middenmeer wordt het water (32°C) geleverd door datacenters in het Science Park. Dat water wordt door een centrale warmtepomp verwarmd tot ongeveer 80°C en daarna verspreid naar de aangesloten wonin-

Bewoners van het omliggende gebied zouden op het warmtenet aangesloten kunnen worden

gen. Uiteindelijk komt de warmte van rond de 70°C via een warmte-afleverset de woning binnen. Via deze set wordt de warmte overgedragen aan de eigen bestaande cv- en warmwaterleidingen. De afleverset is circa 40x4x20 cm, kleiner dan een cv-ketel.

Van wie is MeerEnergie? Hoe werkt zo'n buurtcoöperatie?

Een buurtcoöperatie is een manier om samen met je burens te ondernemen. De coöperatie is democratisch georganiseerd, dat wil zeggen dat elke buurtbewoner die lid is zeggenschap heeft. In een coöperatie kunnen buurtbewoners op verschillende manieren deelnemen: leden die investeren (en later rendement kunnen verwachten) en leden die alleen deelnemen om warmte af te nemen. Iedereen heeft evenveel zeggenschap en eventuele winsten blijven binnen de buurt.

Hoe hangen de gemeentelijke plannen voor grondwerkzaamheden samen met de plannen van MeerEnergie?

We willen het warmtenet het liefst gelijktijdig aanleggen met graafwerkzaamheden van de gemeente. In Middenmeer Noord/Linnaeusparkbuurt staan die voor eind 2019 op de planning. We onderzoeken of deze ca. 1500 woningen alvast een warmtenet kunnen krijgen. De overige woningen in Middenmeer kunnen dan daarna worden aangesloten.

Wat kunt u doen?

U kunt u nu al aanmelden als lid van de coöperatie, voor slechts € 10 (eenmalig inschrijfgeld). Net zoals al meer dan 600 buurtgenoten deden. #

Ga vandaag nog naar www.meerenergie.amsterdam/doe-mee

Dotterplant

Dahlia

Bloeiende winter

Tekst en fotografie: Dick Feenstra

Een ouderwets strenge vorst maakte een eind aan een lange periode met nieuwerwetse temperaturen. Het afgelopen voorjaar begon in maart mild. Daarop volgde de ongekend zonnige, lange, hete, droge zomer, die tot in de herfst doorging. Ook de eerste zes weken van de winter waren zacht. In bermen, tuinen en langs gevels in Oost bleven bloemen bloeien. Nooit eerder kon ik zoveel verschillende soorten in de winter fotograferen.

De dotterplant langs de wal bij de voetbalvelden van Geuzen Middenmeer droeg vele fiere gele bloemen. Een voorjaarsbloei is het, die oevers vanaf eind maart opleukt. Op vrijdag 18 januari viel na meer dan acht maanden het bijtje voor half subtropische tijden. Het vror ouderwets. De fiere steeltjes van de dotterplant liggen nu als groene spaghetti sliertjes op bejzeld groen. Hun gele bloemen liggen op besneeuwde grond. Mooi, maar ze hebben te vroeg getopt.

De dotter komt deze winter wel door, maar kleine vogels kun je helpen met broodkruim, zaden, vetbol, larven en water (katten moeten daar niet bij kunnen komen). De ijsvogels van Oost help je met een klein wakje, zodat ze kunnen blijven vissen. #

Blauwe distel

Hertshooi

Montbretia

Biggenkruid

Japanse kwee

Gestrand in de bureaucratistische molen

Tekst: Rose Bartholomé | Fotografie: Frank Schoevaart

De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, de welstandcommissie van de gemeente Amsterdam, geeft geen positief advies af voor het plan om 66 huizen in de Watergraafsmeer te verduurzamen. Het door de Commissie aangedragen alternatief is te duur en wijkt af van de huizen in de buurt. Subsidie is ook niet mogelijk omdat de regels niet passen. De definitieve besluitvorming hangt nu tussen een kastje en een muur.

Het complex in de Bolk- en Pekelharingstraat bestaat uit voor 60% uit woningen van Ymere en 40% koopwoningen. Freda en Christie zitten in de VvE (Vereniging van Eigenaren), die een aantal jaren geleden een duurzaamheidscommissie heeft ingesteld.

Lek en tochtig

Christie: 'We wilden graag onze woningen verduurzamen. Dat bleek niet zo eenvoudig. Om subsidie te krijgen moest je een combinatie van aanpassingen doen. Niet alleen de ramen, maar bijvoorbeeld ook de spouwmuren. Onze jaren 50-woningen hebben geen spouwmuren en het raamoppervlak per woning was ook te klein om voor een financiële ondersteuning in aanmerking te komen. Alles moet uit ons onderhoudsfonds komen.'

Inmiddels waren de kozijnen, die al eens in de jaren tachtig waren vervangen, lek en tochtig. De bewoners van het blok wilden afgelopen zomer hun kozijnen van kunststof en hout laten vervangen door nieuwe, beter isolerende ramen en kozijnen.

Na onderzoek adviseerde de Stichting !WOON, de organisatie die bewoners in dit soort gevallen bijstaat, bij de keuze van het materiaal. Vooruitlopend op een mogelijk advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit hebben de bewo-

ners gekozen voor groene kunststof kozijnen, die lijken op de ramen in dezelfde soort huizen aan de overkant van de straat. Het hele buurtje is voorzien van vergelijkbare, groen/witte kunststof kozijnen.

Oorspronkelijke kozijnen

De verbazing van de bewoners was dan ook groot toen de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit het Stadsdeel adviseerde om de aanvraag voor de omgevingsvergunning af te wijzen. De commissie vindt dat de huidige kunststof kozijnen vervangen moeten worden door stalen kozijnen, omdat die meer lijken op de oorspronkelijke metalen kozijnen uit 1952.

Foto met detail gevel

Freda: 'Het probleem is dat ramen met stalen kozijnen met dezelfde isolatiewaarde, drie keer zoveel kosten dan de

Links de oude kozijnen, rechts zoals de bewoners ook willen verduurzamen

gekozen kunststof kozijnen. Aluminium kozijnen kunnen een alternatief zijn, maar ook die zijn bijna twee keer zo duur. Zoveel geld is voor de Vereniging van Eigenaren niet op te brengen. Het gebouw is niet eens een monument of beschermd stadsgezicht. Wij willen graag onze woningen verduurzamen. De Gemeente Amsterdam heeft verduurzaming van het woningbestand hoog in haar vaandel staan. Maar met deze eisen wordt het onbetaalbaar! Niet alleen om ons gebouw te verduurzamen, maar ook andere complexen in de stad.' Als de gemeente zijn eigen duurzaamheidsdoelstellingen serieus neemt, zouden ze het advies van CRK naast zich neer moeten leggen. Want zo geeft het een ontmoedigend signaal af naar andere VvE's.

Geen reactie

Inmiddels zijn de plannen om de kozijnen te vervangen in de bureaucratistische molen gestrand. Bij het indienen van

de conceptaanvraag voor een omgevingsvergunning, is per ongeluk het formulier voor de definitieve aanvraag ingediend. Het verschil in prijs bedraagt enkele duizenden euro's, die weggegooid zijn als de vergunningsaanvraag wordt afgewezen. Het bezwaar daartegen maakt de zaak er niet eenvoudiger op. Het is nu niet duidelijk waar de VvE aan toe is. Zij zijn gestrand in de bureaucratie.

Ondertussen moeten de bewoners het doen met lekkende en tochtende ramen. Telefonisch contact zoeken met de betreffende afdeling, team WABO, blijkt onmogelijk. 'Stuurt u maar een e-mail naar bestemmingsplannen@amsterdam.nl', vertelt de telefoniste van de Gemeente Amsterdam. Van 'Ervaren Juridisch medewerker Ruimte en Duurzaamheid' krijg ik een email terug met de vraag waarom ik bij hen aanklop. Zij stuurt mijn mail door naar team WABO. Tot nu heb ik nog geen reactie ontvangen. #

Annemarie ontwikkelde haar idee verder; nieuwe bewoners zouden rondgeleid worden in hun nieuwe buurt door een buurtgids. Annemarie won de pan met geld en kon vervolgens met haar idee aan de slag. Samen met Feye van Olden en Luca van der Putten werkte ze het concept uit en zo ontstond Stichting Buurtgids. Op dit moment zijn er 25 gidsen actief in de Indische buurt, IJburg, Transvaal, Oostpoort, Dapperbuurt en het Cruquiusgebied. In 2019 start het project ook in Zuid in de Stadionbuurt, Zuid-Pijp en Buitenveldert-Oost. Ik praat met Annemarie over haar achtergrond, dit concept en de stand van zaken.

Sociaal en gastvrij

Annemarie is momenteel sociaal ondernemer en heeft een achtergrond in de horeca. Ze studeerde aan de hotelvakschool en werkte verschillende malen in het buitenland. Ze verhuisde maar liefst twintig keer. Hierdoor kreeg ze de overtuiging dat als je ergens nieuw komt te wonen, het belangrijk is dat je wegwijs gemaakt wordt in je nieuwe buurt. Ook haar innerlijke drijfveer om altijd gastvrij te zijn, speelde hierbij een belangrijke rol. Nu woont ze met haar gezin in Leimuider. Ook hier vindt ze het fijn dat er contact is tussen bewoners, dat er dingen georganiseerd worden en dat mensen elkaar helpen. Heel even koos ze enkele jaren geleden voor een baan als opbouwwerker. Dit vond ze toch dusdanig stroperig dat ze nu weer blij is om ondernemer te zijn. Maar dan wel sociaal ondernemer, dit pas beter bij haar dan ondernemer in het commerciële circuit.

Welkom in de buurt

Tekst: Jan Molenaar | Fotografie: Mila van Egmond

De buurtgids is een idee van Annemarie van der Veen. Ze won in 2016 de Amsterdam Boiling Award. Op dit evenement kunnen mensen een idee pitchen voor een betere of mooiere buurt. Iedere deelnemer betaalt een tientje en de winnaar krijgt een pan met tientjes die vervolgens ook verdubbeld wordt.

Buurtgidsen maken hun eigen tour. Ze kunnen zelf bepalen wat ze laten zien en de deelnemers krijgen een drankje in een gelegenheid die de gids ook zelf heeft uitgekozen. In de praktijk blijkt dat gidsen enthousiast onderzoek gaan doen naar wat interessant is om te vertellen. Voorwaarde is dat de tocht niet langer dan twee uur duurt en dat de koffie wordt gedronken in een buurtvriendelijke gelegenheid die niet al te commercieel is.

Graag gezien

De stichting werkt nauw samen met woningbouwverenigingen en de gemeente. De gemeente stuurt een brief naar nieuwe bewoners met een uitnodiging om deel te nemen aan een tour. Ook bestaande bewoners kunnen deel nemen. Mensen uit andere buurten kunnen niet mee. Het zou anders een soort toeristische tour worden. Het werkt volgens Annemarie het beste als de buurten goed afgebakend worden. Zo stapte men af van het idee om

ook dingen te gaan organiseren. Buurtgidsen worden graag gezien. Omdat ze buurtgids zijn stappen ze makkelijker ergens naar binnen om informatie te vragen. Ze worden ook door actieve bewoners op de hoogte gehouden.

Meedoen of interesse?

Ik liep zelf als bewoner van de Dapperbuurt nog niet mee. Maar onlangs sprak ik Lucy Kok die als buurtgids in de Dapperbuurt rond leidt. Wat een bevoegdheid! Ze bestudeerde al vier boeken over de geschiedenis van de Dapperbuurt en van Oost. Dat wil ik meemaken! Mocht je ook interesse hebben om mee te wandelen of buurtgids te worden, of ben je gewoon nieuwsgierig geworden? Kijk dan op www.buurtgids.nl of stuur een mail naar annemarie@buurtgids.nl #

Buurtgidsen in de Transvaalbuurt

Graf burgemeester De Wit op De Nieuwe Ooster gerestaureerd

Tekst: René van Eunen | Fotografie: Jo Haen, Firma Berkenhamer en Collectie Spaarnestad Photo

Johannes Wilhelmus de Wit was van 1899 t/m 1920 de laatste burgemeester van Watergraafsmeer. Zijn graf werd dankzij Stichting Vrienden van Watergraafsmeer gerestaureerd.

De Wit's wieg stond in het Gelderse Beesd, waar hij op 13 oktober 1860 werd geboren als zoon van dagloner Dirk de Wit en Alida van Zoelen. Zijn grootvaders waren eveneens dagloner. Hij trad niet in hun voetsporen. Toen De Wit in 1892 te Krommenie met de Amsterdamse weduwe Johanna Christina Buschman trouwde was hij van beroep gemeentesecretaris. Dat zal de opmaat geweest zijn tot zijn burgemeesterschap. Van het echtpaar De Wit werden in Krommenie twee dochters en een zoon geboren. Mevrouw de Wit-Buschman had uit haar eerdere huwelijk eveneens twee dochters en een zoon. Dit achtkop-pige gezin nam in april 1900 zijn intrek in een prachtig huis, op Middenweg 73 (thans 63) in Watergraafsmeer. Het jaar daarvoor was de vader des huizes namelijk geïnstalleerd als burgemeester van deze gemeente.

burgemeesterschap van De Wit heeft eigenlijk altijd aan een zijden draad gehangen.

Een daadkrachtige burgemeester

Uit oude krantenberichten valt op te maken dat De Wit een onpartijdige, daadkrachtige en sociaal bewogen burgemeester was. Welke zaken speelden zich tijdens zijn ambtsperiode af, buiten de constante dreiging van annexatie? In 1914 was er enig gesteggel tussen De Wit en burgemeester Roëll van Amsterdam over de broodverordening. In 1916 had hij het aan de stok met burgemeester Bicker van Diemen, aangaande 'Regeeringsbrood'. In 1918 sprak hij met de opperrabbijn van de 'Nederlandsche Israëlietische hoofdsynagoge' van Amsterdam over de distributie, waarbij er besloten werd dat aan de Joodse bevolking van Watergraafsmeer zowel ritueel

Grafsteenhouwerij Berkenhamer & Zoon gaat aan de slag

in 1921 met zijn vrouw naar Wiesbaden. Eind 1922 keerden zij naar Watergraafsmeer terug en betrokken de woning op Bredeweg nr. 37. In 1925 overleed mevrouw de Wit-Buschman. De Wit hertrouwde in 1926 met Maria Hendrika de Ruijter Korver. Met haar woonde hij nog twee jaar in de woning aan de Bredeweg waarna zij naar Hilversum verhuisden. Daar overleed Johannes Wilhelmus de Wit op 3 maart 1937 op 76-jarige leeftijd. Hij keerde voor de laatste keer terug naar Watergraafsmeer om te worden bijgezet in het familiegraf, bij zijn eerste vrouw en stiefdochter, op De Nieuwe Ooster.

maar er is niet altijd geld voor restauratie. De werkgroep Stenen Archief was dan ook blij met ons initiatief en voorzag ons van de nodige deskundigheid.

Restauratie van het graf

Gezamenlijk schakelden wij steenhouwerij Berkenhamer in om de restauratie te verrichten. De grafsteen werd schoon gemaakt en weer keurig aan elkaar gezet en de belettering werd weer leesbaar gemaakt. Berkenhamer leverde geweldig vakwerk af. Op 22 november 2018 was het zover. Jo Haen en ik waren erbij toen de grafsteen op het graf werd teruggeplaatst. Een bijzonder moment. We hebben samen burgemeester De Wit weer een naam gegeven. Een prachtig eerbetoon.

Stichting

Stichting Vrienden van Watergraafsmeer werd in april 2017 opgericht. Zij heeft ten doel om de geschiedenis van Watergraafsmeer levend te houden. Dit doen wij d.m.v. een website met duizenden foto's, honderden verhalen en artikelen, een sportrubriek, een winkelrubriek en het plaatsen van actualiteiten. Dit laatste omdat het nieuws van vandaag de geschiedenis is van morgen. Momenteel hebben wij rond de 50 vrienden en een aantal adverteerders. Dankzij hen kunnen wij deels de website en restauratieprojecten financieren. Wij verwelkomen graag nieuwe vrienden en adverteerders om de website verder uit te breiden, nog meer restauraties te kunnen verrichten en nieuwe activiteiten te kunnen ondernemen. Voor het symbolische bedrag van € 19,20 kunt u een jaar lang vriend worden. Bedrijven kunnen tegen een aantrekkelijk bedrag adverteren op de website. #

Meer informatie:

www.vriendenvanwatergraafsmeer.nl

Van links naar rechts: de wethouders M. Vlaanderen en G.A. Schmedes, burgemeester J.W. de Wit en secretaris G. Sydzes

Annexatie

Al sinds het aantreden van De Wit als burgemeester, en zelfs daarvoor, was de gemeente Amsterdam van zins om Watergraafsmeer te annexeren. Hij wist dus dat er een kans was dat hij zijn ambt niet lang zou uitoefenen. Meerdere malen maakten de burgemeester en wethouders van Amsterdam een annexatieplan. In 1908 werd een dergelijk plan door de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland afgewezen. Amsterdam bleef de druk echter opvoeren door steeds nieuwe plannen te maken. Doordat ambtelijke molens traag draaien en er nog wat hindernissen genomen moesten worden, zoals het aanleggen van riolering in Watergraafsmeer, duurde het uiteindelijk nog tot 1 januari 1921 voordat de annexatie een feit was. Het

bereide eenheidsworst als vlees voor zieken en zwakken beschikbaar zou worden gesteld. En in datzelfde jaar weigerde De Wit een vergunning af te geven voor een vergadering met muziek van de S. D. A. P. op een terrein aan de Pauwenlaan. Want hij achtte bij een dusdanige openluchtbijeenkomst, onder de toenmalige omstandigheden, ordeverstoring niet uitgesloten. Dit zijn enkele voorbeelden van de problematiek waar De Wit (ruim) een eeuw geleden mee te maken kreeg.

Latere jaren

Op 31 december 1920 had de laatste raadsvergadering van Watergraafsmeer plaats in het gemeentehuis op Linnaeusparkweg 20-22. De Wit legde zijn ambtsketen voorgoed af. Hij vertrok in april

Een vervallen graf

Toen ik enkele jaren geleden het graf van burgemeester De Wit bezocht zag ik dat het zeer vervallen was. De grafsteen was verzakt en op meerdere plaatsen gebroken en de namen erop waren onleesbaar geworden. Niet heel verwonderlijk; De Wit's stiefdochter werd al in 1918 begraven en derhalve is het grafwerk nu een eeuw oud. Ik wilde dolgraag dat het graf gerestaureerd zou worden, maar ik zag toen geen mogelijkheid. Pas in 2017, toen Jo Haen, Ron de Wit en ik de Stichting Vrienden van Watergraafsmeer oprichtten, pakte ik dit idee weer op. Jo en Ron waren direct enthousiast en zo konden wij gaan beginnen aan ons eerste restauratieproject.

Monumentenlijst

Bij mijn eerste gesprek met Mischa Smeding van De Nieuwe Ooster kwam ik erachter dat het graf in 1992 al op de eigen monumentenlijst stond. De werkgroep Stenen Archief kijkt namelijk ieder jaar naar de graven waarvan de rechten zijn vervallen en welke er niet geruimd mogen worden. De Nieuwe Ooster draagt zorg voor het onderhoud van de ruim 600 graven op deze lijst

Hoe Siemon Vroom weerhandig.nl werd

Tekst: Hella de Groot | Fotografie: Dineke Rizzoli

Stel, je hebt het goed voor elkaar: een fijn gezin, een mooi huis, interessant werk. En dan opeens: een herseninfarct. Het overkwam Siemon Vroom op z'n 44ste. Hij vertelt over hoe zijn leven veranderde en hoe hij na een lang herstel zijn nieuwe professionele bestemming vond.

Siemon Vroom

Als je Siemon Vroom (55) ontmoet in zijn lichte woning hartje Transvaal schudt hij je hand met links. De gehele rechterzijde van zijn lichaam is sinds zijn beroerte (medische term: CVA, Cerbro Vasculair Accident) verlamd. Lopen lukt dankzij een *brace* om het rechterbeen. Voorheen rechtshandig doet hij nu alles met links. Moeilijk? Och... relativeert hij: 'Je leert heel snel, vooral als je geen keus hebt.'

Ervaringsdeskundig

Siemon zet een kopje thee voor me neer terwijl ik me nestel op een leuke houten bank met afbeeldingen van bekende kunstwerken ('die heeft mijn vriendin voor me gemaakt'). In de opgeruimde woonkamer staan een paar comfortabele banken en handige kasten, fraai en functioneel. Op de tafel bij het raam staat de laptop waaraan ik Siemon vaak zie zitten als ik langs wandel.

Hij vertelt dat hij lid is van zo'n tien Facebook groepen waar kennis en ervaringen op het gebied van CVA's worden gedeeld. En via zijn webshop weerhandig.nl verkoopt hij de hulpmiddelen die het leven van mensen met een handicap (als gevolg van een beroerte of een ziekte als reuma) makkelijker maken. Sterker nog, merkt hij op, het zijn middelen waar hij zelf behoefte aan had toen hij na de beroerte aan zijn moeizame herstel begon, bijna 12 jaar geleden. 'En ik dacht: als ik er baat bij heb, dan moet het voor een ander in zo'n situatie ook handig zijn.' De meeste producten in zijn webshop (van greepverdicker tot Zipp-it, waarover later meer) kent

hij vanuit eigen ervaring. Met uitzondering van de éénhandige bh...

Andere realiteit

Siemons kortetermijngeheugen mag dan sinds zijn beroerte naar eigen zeggen 'matig' zijn, hij herinnert zich nog wel exact wat er gebeurde op die ingrijpende dag, 2 oktober 2007. Als zelfstandig interim manager met als specialiteit Onderwijs was hij pas begonnen bij stadsdeel Zeeburg om een grote opdracht te doen. 'Ik had er ontzettend veel zin in,' begint Siemon. 'Echt een klus om je tanden in te zetten. Het was kwart voor negen 's ochtends, ik zat tegenover een beleidsmedewerker. Hij zat te bellen en stelde me een vraag waar ik ja of nee op moest antwoorden. En... ik kon geen antwoord geven. Het lukte niet! Ik begreep later dat je verder niets aan me kon zien dus die man zal gedacht hebben, rare knakker is dat! Het duurde een paar minuten, toen is de ambulance gebeld. Wat bleek, bij een beroerte schiet een propje bloed in je hersens waardoor je geen zuurstof krijgt. De ambulance kwam, de verpleegkundige bracht een infuus aan en ik, ik zat in een trip [bijna dood ervaring, red.]. Ik zag mezelf zitten, registreerde alles, vond alles leuk, prettig, interessant... dat veranderde toen ik de trombolysie kreeg, een venijnig goedje waarmee het bloedstolsel in je hersenen kan worden opgelost. Toen ben ik in slaap gevallen.'

Daarna belandde Siemon in een realiteit die geheel in het teken stond van revalideren, eerst maanden in een kli-

De Zipp-it

'Als je beperkt bent zit je niet te wachten op een hulpstuk dat je handicap benadrukt'

niek op de Overtoom, later poliklinisch. Bewegen deed hij aanvankelijk alleen in een rolstoel. Spreken lukte niet. 'Met mijn zontje kon ik wel spelen maar niet praten. Dat is heel raar maar een kind - Steven was tien toen het gebeurde - went gauw aan zo'n situatie.' Met behulp van een logopedist kon hij na twee jaar weer een beetje praten. Pijn heeft hij gelukkig nooit gehad, voegt hij eraan toe, maar hij blijft het wonderlijk vinden hoe hij moet zoeken naar woorden terwijl hij er voor zijn beroerte nooit om verlegen zat. 'En ik heb nog altijd heel veel moeite met het onthouden van namen, zelfs van mijn eigen zoon.'

Siemon Vroom ondervond ook aan den lijve dat de meeste handelingen die ieder mens dagelijks verricht met twee handen gebeuren. Hij had er maar één. 'Shampoo in je haar doen, de rits van je jas dichtdoen, een zakje rijst oentrekken... het was niet te doen.' Naast alle fysieke en psychisch gevolgen waar hij mee te maken kreeg, was er nog een ander probleem: de zelfstandige interim manager zat van de ene

op de andere dag zonder inkomen. Zijn vrouw was de dag vóór zijn beroerte als zzp'er gestart. Samen hadden ze afgesproken dat Siemon in de opbouwende fase van haar bedrijf de kostwinner zou zijn. De verzekering die Siemon als zzp'er had afgesloten verschaftte hem vijf jaar inkomen op het meest basale niveau. 'En mijn vrouw heeft zich tien slagen in de rondte gewerkt.' Hij verhuisde naar de begane grond van hun woning in de Oosterparkbuurt terwijl hij aan zijn herstel werkte. Hun huwelijk overleefde het niet.

Meer dan functioneel

Het huis werd verkocht, en Siemon betrok zijn huidige huurwoning in de Transvaalbuurt waar hij zijn bedrijf weerhandig.nl begon. Eén van de meest opvallende hulpmiddelen uit de catalogus is de Zipp-it, een apparaatje waarmee je met één hand je jas kunt dichtritsen. Siemon Vroom bedacht de Zipp-it zelf. Hij ontwikkelde het in samenwerking met een aantal studenten ergotherapie aan de Hogeschool van Amsterdam tot het functionele prototype dat het nu is. Hij wil het apparaatje nog wel wat verfraaien: 'Het is prettig als een hulpmiddel er goed uitziet. Hulpmiddelen zijn vaak puur functioneel vormgegeven, als je ze in een ziekenhuis ziet staan schiet je zó in een depressie. Je bent al gehandicapt, waarom moet je er ook nog eens gehandicapt uitzien? Als je beperkt bent zit je niet te wachten op een hulpstuk dat je handicap benadrukt.' Daarom verplaatst hij zich liever met een aangepaste fiets dan in een scootmobiel. Autorijden doet hij in een aangepaste auto. In de achterbak legt hij met opvallend gemak de Clax, een inklapbare wagen waarmee hij zijn boodschappen doet.

De schuren in zijn tuin zijn inmiddels tot de nok toe gevuld met hulpmiddelen, zo kan hij ze snel versturen als er bestellingen binnenkomen. De boeken die eerst in de schuren stonden hebben een plek gevonden in de openbare boekenkast in zijn voortuin. De kast kon met een kleine toelage van de gemeente worden aangeschaft. Bewoners kunnen er naar hartenlust boeken halen en brengen. 'Ik heb hier geweldige burens,' zegt Siemon enthousiast. 'Ze houden de boekenkast op orde en zijn altijd bereid om te helpen. In de Transvaalstraat heerst nog zo'n leuk dorpsgevoel!' Juist voor een zelfstandige is een goede buur onontbeerlijk. #

De burens houden de boekenkast van Siemon Vroom op orde

Wel of niet voorbereiden op het afscheid van het leven

Tekst en illustratie: Anne De Smet

De dood is voor mij nooit iets geweest waar ik luchtig over deed. Vanaf de dag dat ik mijn schoolvriendinnetje verloor aan hersenvliesontsteking heeft de gedachte aan de dood mij altijd vergezeld. Bang ben ik er niet voor, maar de dood van mensen kan mij vreselijk raken. De hete adem van de dood blies mij het afgelopen half jaar en zelfs een week geleden nog in mijn nek. Een dierbare vriendin was drie dagen voor haar dood nog bij me. We praatten en lachten. Het moeilijkst vind ik het onvermijdelijke 'nooit meer'. Ik denk eraan wanneer ik de krant lees met overlijdensberichten en... geboortedata. De vraag houdt me al geruime tijd bezig: gewoon doorgaan met leven of me voorbereiden op de dood? Maar als die hopelijk nog lang weg blijft?

Ik ben 87 jaar, woon in het woonzorgcentrum Oostpoort. Mensen zijn hier voor 'de laatste jaren van hun leven'. Op de afdeling huist in elke kamer een ander karakter; twaalf kamers, twaalf verschillende werelden. Iedereen doet zijn best om het leven draaglijk te maken voor iedereen. Ik ben nog zo zelfstandig mogelijk en vraag alleen die zorg die ik nodig heb. Ik heb tien doorgezakte wervels en een pacemaker want een falend hart. Ik maak gebruik van de ouderentaxi, een enkele keer van de tram met mijn onvolprezen, lichtgewicht rollator. Ik zit al vijftientig jaar in een leesclub en nog een vriendenclub en heb grote interesse in het wel en wee van onze maatschappij.

Wat maakt het moeilijk om de vraag te lijf te gaan?

Op alles in het leven word je zoveel mogelijk voorbereid maar de dood inspireert niet veel mensen, ofschoon je tegenwoordig vaak op de TV terminale zieke jonge mensen ziet die hun verhaal doen. Het is moeilijk om mensen te vinden om de muur van sterfelijkheid te overdenken. Voor leeftijdgenoten is het einde niet ver meer, maar er is weinig animo om na te denken over de laatste levensjaren, want 'met al die mankementen is het leven al zwaar genoeg'. In de vriendenclub wordt gedacht over privé zaken, over wat niet goed gaat, over de jeugd, over uitputting. Bij de leesclub komt door de boeken die we lezen het onderwerp weinig voor.

Ik vraag me af of men er ooit bij stil staat 'hoe te leven' de laatste jaren, meer naar binnen toe en trachten het huidige leven wat los te laten? Zelf ben ik wel het tegendeel. Ik volg krantenartikelen en goede televisieuitzendingen en leid een druk sociaal leven. Ik heb een liefdevol en intens contact met mijn kinderen en kleinkinderen. Ik heb mijn vrienden zo lief en ben zuinig op ze. Toch knaagt er iets van binnen: ga iets dieper!

Moet ik me terug trekken om me geestelijk voor te bereiden op de dood of zal ik gewoon doorleven? Ik ben graag alleen, maar er is weinig gelegenheid toe. Ik durf het bijna niet te zeggen omdat er veel mensen eenzaam zijn. Ik hou het gevoel dat ik ergens heen moet waar niemand me kent.

Wat gebeurt er als je alleen bent?

Met 10 jaar ging ik al alleen kanoën. Op het water was het helemaal stil. Ik zag de landerijen voorbijkomen. Het was een hele bijzondere gewaarwording. Daar verlang ik naar. Vroeger had ik een klein vakantiehuis in Frankrijk waar ik met de kinderen heen ging. Ik ging op het strand een heel eind verder liggen op een bunker

in de zon en voelde het opspattende water. Niemand zag me. Als ik heel moe ben of tijdens de scan van mijn rug denk ik aan dat heerlijke moment.

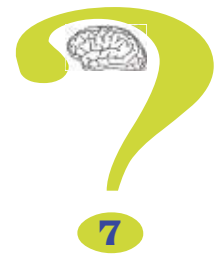
Wat staat er in de weg? Blijven er daardoor dingen onopgemerkt?

De afleiding, de krant, de mensen, de kinderen, een lang telefoongesprek. Mensen komen bij mij en durven te zeggen waar ze mee zitten. Ik luister. Hun moeilijkheden zijn een test voor me. Ik heb het nodig om te kijken wat ik nog kan. Ik voel me niet overbodig. Maar soms raak ik uitgeput en neem ik rust. Deze week probeerde ik twee afspraken met mezelf na te komen, maar vond geen gestolen uurtje. Ik zou zo graag rustig en voorbereid de dood tegemoet gaan terwijl mijn leven daarmee in flagrante tegenspraak lijkt. Of is mijn drukke bestaan juist de vruchtbare voorbereiding op mijn heengaan? Misschien word ik door de

dood verrast? 'Moet ik niet anders leven' is een vraag die ik me vijftien jaar geleden reeds stelde. Ik ging elke zondag naar een boeddhistische cursus om stilte te zoeken. Maar ik vond er niet genoeg antwoorden. Misschien luisterde ik niet goed genoeg.

Waar ligt het aan dat die levensvraag moeilijk te verdragen is?

Ik leef graag in het nu. Naarmate ik ouder word neem ik vaker afstand om te zien wat er zich in mij afspeelt. Ik stuit op allerlei dingen die anders hadden gekund. Daardoor ontstaan nieuwe vragen. Moet ik mijn leven kritisch nagaan, periode na periode, om wijzer te worden? Terugkijken op mijn leven en emoties is niet makkelijk heb ik gemerkt. In mijn optiek heb ik hier en daar best steken laten vallen. Zou ik het nu anders doen? Ik weet het niet. Hoe gedroeg ik me als dochter, vrouw, moeder, vriendin, collega,

buurvrouw? Ik heb het leven ten volle geleefd, omarmd en lief gehad. Het dringt tot me door, dat als ik bepaalde dingen nog wil doen, het nu gebeuren moet. Vooral als ik iets goed te maken heb.

Welke dingen bedoel je?

Een gesprek voeren met een vroegere vriendin, een verloren vriendschap. Na zestien jaar wil ik haar vragen hoe het met haar gaat en weten welke fout ik in haar ogen heb gemaakt. En... ik zou graag mijn ouders willen bedanken. Ik kom uit een liefderijk gezin en heb het als kind zo vanzelfsprekend gevonden.

Afscheid nemen van het leven, is het een kwestie van 'moeten', of eerder van 'mogen' of 'willen'?

Denken in termen van willen in plaats van moeten voelt bevrijdend en

'Ik ben graag alleen, maar er is weinig gelegenheid toe'

heeft me op slag op het andere been gezet. Wil ik wel over mijn huwelijk nadenken? Wil ik nadenken over het opgroeien van mijn kinderen? Wil ik nadenken over de dood? Ik neem steeds afscheid van delen van het leven zoals reizen wat ik zo graag deed. Vroeger bij verre reizen in de krant of TV begon alles in me te trillen. Nu denk ik: oh, al die duizenden mensen op de luchthaven, dan krijg ik het al benauwd.

Langzaam gaan lichaam en geest ieder hun eigen weg en wordt de discrepantie tussen beide steeds groter. Dat is iets wat ik me nooit gerealiseerd heb. Het heeft niet veel zin om me daarover te beklagen. Zo lang mogelijk meedoen met het normale alledaagse leven houdt me fit. Ik ben wel benieuwd hoe te sterven, maar mijn gedachten blokkeren om me het bewust voor te stellen. Misschien wil ik dat helemaal niet.

Heeft u op uw vraag een voorlopig antwoord?

Wanneer' en 'hoe' het licht uit gaat, weet ik niet. Ik besef heel goed dat ik sterfelijk ben, maar om de dood te rangschikken in mijn leven gaat me niet goed af. Slechts enkele praktische zaken zijn er te regelen voor de achterblijvers, zoals de verdeling van mijn schilderijen. Ik kan me vinden in Montaigne (1533-1592): 'Hoe korter tijd van leven ik heb, des te dieper en voller moet ik het maken.'

Ik denk dat het antwoord op mijn vraag is: ik probeer een goed mens te zijn. Een warm, luisterend mens. Een levend mens! #

Zit u met een vraag of kwestie die u wilt uitdiepen? Stuur een mail naar de dwarskrant@gmail.com onder vermelding 'Vragen aan Anne De Smet'.

Het gymnasium van Oost

Tekst en fotografie: Anneke Hesp

Wilde je vroeger bij de elite horen, dan stuurde je je slimme kind naar een gymnasium in de stad. Maar het gat in de markt werd bijna 15 jaar geleden opgevuld door het Cygnus Gymnasium. Nu komen de leerlingen ook vanuit de stad en west naar Oost, naar het markante gebouw op de hoek van de Vrolijkstraat en de Wibautstraat.

De rij belangstellenden is tientallen meters lang en als ik langs de open vuren en gasbranders op het plein eindelijk binnen ben, krijg ik twee rondleiders. Roos komt uit de stad en haar broer ging haar voor naar het Cygnus. Het leek haar ook wel wat. Darwin komt uit west en wilde liever naar een ander gymnasium maar kwam hier terecht. Ze heeft er geen spijt van omdat niemand hier gemeen is. Het zegt veel over hoe zij zich hier voelt. Een ouderjaars denkt na over mijn vraag wat het Cygnus anders maakt. Uiteindelijk, meent ze, is de achtergrond van de leerlingen hier diverser dan bij andere gymnasia. Er zijn hier meer ouders die in het buitenland gevormd zijn. Wellicht is voor die ouders de missie die het Cygnus uitdraagt ook wat helderder dan die van andere gymnasia. Die grijpen vaak terug op het klassieke verleden. Het Cygnus daarentegen zegt te willen voorbereiden op wetenschappelijke arbeid en biedt daarom activiteiten aan waar wetenschappers komen vertellen over hun vak.

Spreektaal

Roos en Darwin nemen me mee naar lerares Ikram Ziani. Ze geeft Frans en werkt in de onderbouw met de Canadese methode van Wendy Maxwell. Daarin speelt gebarentaal een grote rol speelt. Nederlands wordt zo weinig mogelijk gebruikt. Als het je lukt om de hele les alleen Frans te gebruiken, krijg je daar een aantekening van, en die telt zeker mee bij je cijfer. Die nadruk op de doeltaal als voertaal in de les ligt er ook bij Latijn. 'Salve' staat met grote letters geschreven op het bord waar docent Eric Sneiders ouders en leerlingen probeert mee te voeren. Een interessante benadering bij een zogenaamde dode taal. Waarom die dode talen nog steeds gegeven worden aan de gymnasia? Een tweedeklasser probeert mij een antwoord te geven. 'Omdat alle talen

daarvan afstammen.'

Verlangen naar Grieks

Het is niet aan mij om uit te leggen dat afstamming een omstrepen begrip is in de taalkunde en dat er bovendien veel meer talen op de wereld zijn die ouder zijn dan Grieks en Latijn. En gaat het om het kennen van termen achter moeilijke begrippen, dan kan een taal docent leerlingen in enkele lessen de meest belangrijke elementen daarvan bijbrengen. Zelfs voor een medische

'De oude Romeinen hadden geen microfoons'

studie volstaat immers tegenwoordig ook atheneum? Maar een dergelijke ratio legt het in het geval van het gymnasium af tegen het verlangen van ouders om hun kind het hoogst haalbare te bieden.

Opmerken dat er kamerleden en ministers zijn die op de mavo of havo zijn begonnen heeft weinig zin. Het verlangen om Grieks of Latijn te leren wordt kinderen eerder aangepraat dan interesse in een levende taal als Spaans, Russisch of Chinees. Jammer want juist de ontvankelijkheid voor het accentloos leren spreken van die talen is gebaat bij een zo vroeg mogelijke start terwijl niemand weet hoe een dode taal werd uitgesproken. De oude Romeinen hadden geen microfoons. En dan nog. Bij mijn studie in het buitenland verraste een professor mij steeds met Latijnse spreuken en keek mij daarbij doordringend aan omdat hij wist dat ik zijn enige student was die Latijn kende. Helaas sprak hij de woorden uit op zijn Engels zodat veel aan mij voorbij ging.

Veni, vidi, fietsie

Een echt gymnasiaal project is Veni, Vidi, Fietsie. In de vijfde klas verkennen de leerlingen de sporen die de Ro-

De rolluiken van het Cygnus aan de 'Knowledge Mile'

meinen hier hebben achtergelaten door langs de Limes te fietsen. Die noordelijke grens van het Romeinse Rijk liep van Katwijk naar Nijmegen. In oktober fietsen de vijfdeklassers eerst van de Wibautstraat naar Katwijk, en volgen dan het spoor in enkele dagen. Van Lugdunum (Leiden), via Ultrajectum (Utrecht) naar Noviomagus (Nijmegen). Slapen gebeurt in tentjes en de terugweg gaat met de fietsen in de trein naar het Amstelstation. Als ze aankomen bij school gaan de grote rolluiken open en fietsen ze naar binnen waar de hele school ze verwelkomt. Deze ontvangst is slechts een van de activiteiten waarin alle leerlingen deelnemen en die er voor zorgen dat er geen grote scheidslijnen zijn tussen de jaarlagen. En ja, ook hier zijn er ouderjaars die verantwoordelijkheid nemen voor jongeren als hulpmentoren en in andere manieren van begeleiden. Maar ook andere middelbare scholen doen dat laatste.

Boekenlijst

Docent Engels Reggie Hensen spoort in zijn lessen leerlingen vooral aan creatief te zijn. Op deze manier weet hij ze te verleiden tot vooral veel productief taalgebruik in het vervaardigen van cartoons, muziekstukken, eigen boeken, raps, gedichten. Het eindexamen eist tegenwoordig onder andere dat leerlingen drie Engelstalige boeken moeten lezen. Die boeken geven zijn leerlingen de inspiratie om verder te gaan met hun Engels dan het bekende boeken lezen om kilometers te maken. Veel taaldocenten willen hun leerlingen veel meer boeken thuis laten lezen en laten die daarna oplepelen op het mondeling. Er ontwikkelt zich dan een schimmig spel tussen docent en leerling om te verbloemen dat niet al die boe-

ken gelezen zijn. Onbevredigend voor zowel de docent als de leerling en een signaal dat het onderwijssysteem soms fraude uitlokt.

Hensen is niet bang dat zijn leerlingen niet genoeg leren en wijst op eind-examenresultaten die ver boven het landelijk gemiddelde uitstijgen.

Rolluiken

Roos en Darwin nemen me het liefste mee naar de taallessen. Dat vinden ze interessant. Maar er zijn ook praktijklokalen voor vakken als technoscience, natuurkunde, scheikunde en biologie. En die zijn voor een gymnasium met

'Welke achtste groeper verlangt naar Grieks?'

nog geen 900 leerlingen bijzonder ruim en goed geoutilleerd. En zo hoort het ook op deze plek die in 1954 werd gebouwd om een ambachtsschool in te vestigen. Daarna kwam er een mbo in. Op de begane grond waren de rolluiken nodig zodat er auto's en motoren naar binnen konden want er werden lessen autotechniek gegeven volgens docent Gerard Koster. Zijn opa was directeur van die ambachtsschool maar hij zelf werkt al sinds de oprichting bij het Cygnus Gymnasium. Eerst nog op de lokatie van het Pieter Nieuwland College, later verhuisde het Cygnus naar de Linnaeushof en de laatste jaren aan de Wibautstraat: 'Ik ben hier als kleutertje al geweest. En nu mag ik hier iedere dag lesgeven. Nog minstens vier jaar, tot aan mijn pensioen. Ik vind dat heel speciaal.' #

Rondleiders Roos en Darwin: 'Niemand is hier gemeen.'

Lang leve de rechtstaat!

Tekst: Ouderen Adviesraad Oost | Fotografie: Flickr / Freestockphotos

Deze bijdrage gaat over onnodig getouwtrek, met een happy end. Want gelukkig wonen we in een land waar de rechter opkomt voor wie bijvoorbeeld Hulp bij het Huishouden (HbH) nodig heeft.

De Hulp bij het Huishouden is voor een deel van de ouderen en ook voor anderen, een belangrijk onderdeel van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Deze thuiszorg/wijkzorg is in Amsterdam al jaren een voorziening waarin veel goed gaat, maar waarin ook veel geblunderd wordt. Dat geblunder is erg jammer, want veel mensen zijn wel erg afhankelijk van deze ondersteuning.

Schoon en leefbaar

Het gaat om een bij wet geregelde ondersteuning voor zelfstandig wonenden die niet (meer) 'alles' zelf kunnen schoonhouden en regelen. Er zijn in Amsterdam zo'n vijftien zorgorganisaties die mensen in dienst hebben om te komen helpen, opdat het huis (de woonkamer, de keuken, de slaapkamer, de wc en de badkamer) 'schoon en leefbaar zijn en blijven'.

Het is eigenlijk een wonder dat er heel veel ouderen wél tevreden zijn

Er wordt rekening gehouden met wat je zelf kan of wat familie en vrienden doen. Zo kan een deskundige van één van de zorginstellingen beoordelen hoeveel tijd dat ondersteuningsplan 'alles overwegend' gaat kosten. De aanvrager krijgt van deze zorgorganisatie een brief waarin de afspraken zijn vastgelegd. De meeste mensen krijgen recht op wekelijks zo'n twee uur hulp van een goed opgeleide professional. Maar ook studenten worden wel voor dit werk aangetrokken, want er is een tekort aan geschoold zorgpersoneel, terwijl door de sluiting van verzor-

gingshuizen er juist meer ouderen zelfstandig blijven wonen en dus de HbH extra veel aanvragen krijgt.

Het is eigenlijk een wonder, dat ondanks het beknibbelen op de 'zorgtijd' er heel veel ouderen wel tevreden zijn. Een positieve factor daarbij is, dat de meeste verzorgenden hun werk met veel geduld en begrip uitvoeren en zelfs soms meer doen dan afgesproken is. Wij vanuit de OAR hebben dus veel waardering voor een groot deel van het personeel.

Krappe toewijzing

Wat gaat er mis? Veel! En dat komt grotendeels door het systeem. De zorg is gecommercialiseerd en de gemeente, die als taak heeft om de WMO uit te voeren, heeft daar volledig aan meegedaan. Ook taken die de gemeente zelf had moeten doen (zoals het vastleggen waarop men recht heeft), zijn uitbesteed aan 'zorgaanbieders'. Jarenlang hebben we een wethouder 'zorg' in Amsterdam gehad die juist deze 'Europese aanbestedingen' van zorgtaken prima vond. Deze VVD-wethouder, Erik van der Burg, vond het goed dat de zorgorganisaties mensen beschikbaar stelden die met een door de gemeente opgestelde 'maatstaf' vastlegden, op hoeveel uur hulp de klant recht had. Wie zich tekort gedaan voelde kon een tweede beoordeling aanvragen, maar velen schikten zich in de krappe toewijzing. En, zoals hierboven al is beschreven, waren de hulpverleners veelal aardige mensen en was het alternatief: zelf iemand zoeken die voor een bescheiden bedrag het

er fors bezuinigd werd op de uren hulpverlening en er bovendien schande gesproken werd van de salarishoogte van directieleden van enige zorginstellingen, maakte dat er actiebereidheid ontstond. Vijf gedupeerden hebben zich met steun van Cliënten Belang Amsterdam tot de rechtbank gewend en hebben de wethouder een lesje geleerd. Het resultaat was dat in zomer 2016 iedere Amsterdamse HbH-klant de reparatie van de oude regeling (met meer uren hulp) kon aanvragen. Dat deden er ongeveer 6000! Dit succes had echter een keerzijde: de Amsterdamse WMO-pot raakte leeg en dat leidde later tot de nodige beknibbelingen...

Geklungel

De 'reparatie HbH' is door wethouder van der Burg niet zorgvuldig ingevoerd. Gelukkig zijn er weer mensen naar de rechter gestapt en is de nieuwe wethouder 'zorg', mevrouw Kukenheim, nu gedwongen om al die 6000 besluiten opnieuw te herzien. De klanten krijgen nu eindelijk een echte gemeentelijke beschikking met daarin ook duidelijk aangegeven op welk aantal uren en minuten men recht heeft. Wethouder Kukenheim heeft de gemeenteraad onlangs bericht, dat dit veel tijd en administratieve inzet vraagt en dat iedereen even geduld moet hebben. Zij betreurt de noodzakelijke extra kostenpost die niet rechtstreeks ten goede komt aan zorg en hulpverlening, maar ziet de noodzaak er van in. Kortom: de nieuwe wethouder is nu opgezadeld met het

schoonmaakwerk zou willen doen, niet erg aantrekkelijk.

De Amsterdamse aanpak

Toen in 2015 de nieuwe WMO werd ingevoerd, was er in heel Nederland veel gedoe. Veel ouderen en mensen met een beperking kregen minder hulp en de gemeenten kregen ook minder geld vanuit 'Den Haag' voor de WMO-uitvoering. Ook vielen er ontslagen bij het personeel.

De HbH is ondersteuning voor zelfstandig wonenden die niet 'alles' zelf kunnen schoonhouden en regelen

In Amsterdam hadden wij ook nog te maken met een wethouder die de wet wilde omzeilen. Hij wilde geen gezeur van lastige klanten. En zo gebeurde het, dat na de invoering van de nieuwe WMO in 2015 er in Amsterdam werd bepaald, dat de zorgorganisaties de omstandigheden van de aanvragers (de klanten) zouden beoordelen en de afspraken over de hulpverlening gingen maken. De wet schreef echter voor, dat onafhankelijke, door de gemeente aangestelde deskundigen die beoordeling (de keukentafelgesprekken) zouden doen en dat de gemeente een schriftelijke beschikking zou afgeven met vermelding van het aantal 'hulp-uren' en van de wijze waarop men desgewenst bij de rechtbank in beroep zou kunnen gaan.

Het heeft even geduurd, maar het feit dat een wethouder zich niet aan de wet hield,

rechtzetten van het geklungel van haar voorganger en wij hopen, dat de ambtenaren en politici in de toekomst meer gaan luisteren naar wat de belangenorganisaties adviseren.

Wij hebben er vertrouwen in dat wethouder Kukenheim deze klus in 2019 gaat klaren en dat zodoende wij ouderen (en trouwens ook anderen die zich niet zonder HbH kunnen redden) eindelijk krijgen waarop we recht hebben. Wij, ouderen herinneren ons nog hoe de gemeente de thuiszorg indertijd organiseerde. Het was een nutsbedrijf, net als het GVB dat was. In zo'n organisatie ging ook wel eens iets mis, maar je hoefde dan niet naar de rechter om beklag te doen, nee, je ging dan gewoon naar een *gemeenteraadslid*. Een heroprichting van een dergelijke gemeentedienst, daar dromen wij van. #

**Specialisten in mens-
en milieuvriendelijke
producten**

Zondag geopend van 11.00 - 18.00 uur

Agenda

Buurtpunten in Oost:
Voor vragen waar u alleen niet uitkomt. Voor informatie over vrijwilligerswerk, activiteiten in de buurt, mantelzorgondersteuning, administratie sorteren en financiën. U kunt zonder afspraak, tot een half uur vóór de eindtijd, binnenlopen.

Dapperbuurt
Buurtpunt De Gooyer
De Gooyer, Von Zesenstraat 298,
woensdag 10.00-11.30 uur

Transvaalbuurt
Buurtpunt Transvaal
Hofmeyrstraat 67,
vrijdag 10.00-12.00 uur

Oosterparkbuurt
Buurtpunt Kastanjehof
Kastanjeplein 60,
maandag 13.00-15.00 uur

Buurtpunt Oosterpark
's Gravesandeplein 19,
dinsdag en donderdag
9.00-12.00 uur

Watergraafsmeer
Buurtpunt Het Brinkhuis
Landbouwstraat 63,
maandag 14.00-16.00 uur

Buurtpunt Watergraafsmeer
Kamerlingh Onneslaan 34 hs,
donderdag 9.30-11.30 uur

Buurtpunt Hoekhuis
Fizeastraat 3,
dinsdag 12.00-14.00 uur

IJburg
Buurtpunt IJburg
IJburglaan 727,
maandag 9.30-11.30 uur

Budgetpunt IJburg
Ed Pelsterpark 8,
woensdag 9.30-11.30 uur

Zeeburgereiland
Buurtpunt Zeeburgereiland
John Blankensteinstraat 1,
vrijdag 9.30-11.30 uur

Activiteiten Dynamo o.a.:

- buurtrestaurants
- sporten
- gezond leven
- weerbaarheid
- Hulp aan mantelzorgers
- Alzheimer café
- geld
- wonen
- computerlessen
- vrijwilligerswerk
- peuters
- Talententent naschoolse activiteiten
- tieners en jongeren

Kijk op:
www.dynamo-amsterdam.nl
www.dynamojongeren.nl
www.dynamopeuters.nl

telefoon 020 46 09 300
info@dynamo-amsterdam.nl
facebook Dynamo beweegt tot meedoen
twitter @Dynamo020

www.postoost.nl voor opstap naar werk, vrijwilligerswerk en activiteiten

Hulp bij belastingaangifte 2018

Van 5 maart t/m 30 april bent u welkom voor hulp bij uw belastingaangifte over het jaar 2018. U kunt komen als u van de Belastingdienst een brief heeft ontvangen dat u verplicht bent om aangifte te doen.

Als u deze brief niet heeft ontvangen, bent u vanaf mei weer welkom in deze middag tenzij er sprake is van spoed. Kom langs op dinsdag om 13.30, 14.30 of 15.30 uur. Vooraf aanmelden is niet nodig. Als alle computers bezet zijn moet u even wachten.

De hulp is bedoeld voor bewoners van één van deze postcodes: 1091, 1092, 1093, 1095 (Zeeburgereiland), 1096, 1097, 1098, 1086, 1087. Voor

bewoners van IJburg en Zeeburgereiland is er ook een belastingmiddag op IJburg. Kijk hiervoor op onze website.

Is uw vermogen hoger dan € 30.360 p.p. en is uw inkomen als alleenstaande hoger dan € 22.700 of € 30.825 voor een meerpersoonshuishouden? Dan kunnen wij u niet helpen met uw belastingaangifte. U moet dan een belastingconsulent raadplegen.

U moet een aantal zaken meenemen naar de belastingmiddag. Zoals: uw jaarpogave(s) 2018, uw DigiD code, uw voorlopige aanslag 2018, evt. aftrekbare kosten (zoals tandartsrekeningen en eigen bijdrage medicijnen), brief

(oproep) van Belastingdienst om aangifte te doen.

Als u iemand naar Dynamo stuurt om voor u uw aangifte te doen dan moet u die persoon machtigen. Dynamo heeft machtigingsformulieren! Die kunt u ophalen in dienstencentrum Oosterpark. Met een machtiging, een kopie van uw paspoort en de benodigde papieren kan deze persoon dan bij Dynamo de aangifte voor u doen.

U kunt in Oud-Oost terecht in dienstencentrum Oosterpark (balie) aan het 's-Gravesandeplein 19, telefoon 020 46 20 300. www.dynamo-amsterdam.nl. #

Kom naar de spelinloop

Samen spelen voor baby's en jonge peuters (tot 2,5) is niet alleen gezellig voor de kleintjes, het is net zo fijn voor de ouders om elkaar te ontmoeten, ervaringen te delen en inspiratie op te doen.

Dynamo organiseert spelinlopen op verschillende plekken, van Oost tot West tot IJburg en Zeeburgereiland. Bij onze spelinlopen kunt u ook al uw vragen kwijt over de voorscholen van Dynamo. U hoeft zich voor onze inlopen niet op te geven. Kom wel op tijd, want anders loopt u het risico dat de groep al vol zit. Weten op welke plaatsen er spelinloop is? Kijk op dynamo-amsterdam.nl/spelinloop. #

NIEUW: Jazzballet in Brinkhuis

Nieuw in servicepunt Het Brinkhuis in Betondorp (Watergraafsmeer): Jazzballet voor volwassenen.

Jazzdans is een type dans dat gebaseerd op het klassiek ballet, met invloeden van moderne stromingen zoals rock, hiphop en jazz. De gratis les wordt gegeven door docente Gerry Wisman op donderdag van 18.00 tot 19.00 uur.

Aanmelden kan bij medewerkers van servicepunt Het Brinkhuis, Landbouwstraat 63, Telefoon 020 46 20331. #

Mantelzorger, vraag om hulp

Zorgt u lange tijd en zonder betaling voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of kennis? Dan bent u mantelzorger.

Mantelzorg kan op sommige momenten zwaar zijn en voor de mantelzorger even te veel worden. Vanuit Dynamo bieden wij hulp aan mantelzorgers, zodat u er niet alleen voor staat. Er is hulp van onze mantelzorgconsulenten op het steunpunt mantelzorg in Oost. Onze consulenten bieden informatie en advies over regelingen en voorzieningen voor mantelzorgers en ze helpen bij praktische

vragen, zoals het regelen van vervoer of dagbesteding. Ook adviseren ze bij financiële problemen en ondersteunen ze bij het versterken van het sociaal netwerk en emotionele problemen zoals stress. Kijk op dynamo-amsterdam.nl/mantelzorg voor meer informatie over de steunpunten en onze consulenten. Ook op mantelzorgamsterdam.nl vindt u veel informatie over mantelzorgondersteuning. #

Kijk die clip!

De tieners en jongeren van jongeren centrum Jav'Art hebben een clip opgenomen. Het maken van de clip was al een feest, het resultaat mag er ook zijn. Te vinden op Facebook en Youtubekanaal Jav'Art, www.dynamojongeren.nl.

Dwars door het recht met HJS

Het Juridisch Spreekuur (HJS) van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) behandelt in deze rubriek actualiteiten die met het recht te maken hebben.

Snorfietsers per 8 april op de rijbaan

Tekst: Brianne Danny en Ibrahim Nabizada

Ook 2019 wordt een jaar vol met veranderingen! Een daarvan heeft betrekking op de snorfietsen in Amsterdam. Er is besloten dat deze vanaf 8 april 2019 de rijbaan op moeten en dat de berijders een helmplicht hebben. Waarom is dit besloten? Waar zal deze regel in Amsterdam gaan gelden? Hoe zal dit worden geregeld?

Juridische basis

In juli 2018 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam een ontwerpverkeersbesluit 'Snorfiets naar de rijbaan met helmplicht' opgesteld. De inwoners van Amsterdam konden hierop reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Velen hebben dit gedaan, waarna het definitieve verkeersbesluit tot is stand gekomen. Deze is op 17 december 2018 in de Staatscourant (jaargang 2018 Nr. 45691) gepubliceerd.

Waarom dit besluit?

In de stad Amsterdam wordt het drukker en drukker, ook wat het aantal (snor)fietsers betreft, die dagelijks van de fietspaden gebruik maken. Gebleken is dat fietsers en snorfietsers op deze fietspaden samen te weinig ruimte hebben. De veel te drukke of

soms zelfs overvolle fietspaden kunnen leiden tot gevaarlijke verkeerssituaties. Officieel mogen snorfietsers met een maximale snelheid van 25 kilometer per uur rijden. Het besluit is genomen om de verkeersveiligheid te vergroten en de drukke verkeersstromen in de stad beter te kunnen leiden. Ook wordt verwacht dat velen hun snorfiets zullen laten staan en voor een ander vervoersmiddel zullen kiezen (zoals de fiets of het openbaar vervoer).

De indieners van de zienswijzen stelden onder andere dat snorfietsers zich als een automobilist moeten gedragen om veilig deel te kunnen nemen aan het verkeer. Het college heeft bepaald dat het midden van de weg de beste positie is voor de zichtbaarheid en veiligheid van de snorfiets. Verder gaat men

er van uit dat het aantal verkeersslachtoffers als gevolg van snorfietsongevallen zal dalen. Het college meldt hierover letterlijk het volgende: Het college overweegt dat de maatregel zorgvuldig is voorbereid en wordt getroffen in het algemeen belang van de bereikbaarheid van de stad en van de verkeersveiligheid' (www.amsterdam.nl/snorfietsrijbaan).

Waar in Amsterdam geldt deze regel?

Deze regel gaat per 8 april 2019 in voor bijna alle straten binnen de ring A10 van Amsterdam. Buiten deze ring verandert er dus niets, snorfietsen kunnen daar zonder helmplicht wel gewoon van het fietspad gebruik blijven maken. Deze uitzondering geldt bijvoorbeeld voor de Wibautstraat en de Weesperstraat. Via de interactieve

kaart – www.maps.amsterdam.nl/snorfietsnaarrijbaan/ – kan eenvoudig worden gecheckt waar de nieuwe regels exact in werking zullen treden.

Nieuw verkeersbord

Ter uitvoering van dit verkeersbesluit is ook een nieuw verkeersbord ontworpen. Op deze manier worden weggebruikers ervan op de hoogte gesteld dat in het gebied – dat men als snorfietsers binnen gaat – het nieuwe besluit van toepassing is.

Boete

Het zal natuurlijk niet direct allemaal volgens de regels verlopen, daarom zullen er de eerste twee maanden na het invoeren van deze regeling verkeersregelaars worden ingezet. Deze verkeersregelaars zullen snorfietsers die toch nog – ten onrechte – van het fietspad gebruik maken, naar de rijbaan verwijzen. Na deze twee maanden zullen handhavers eerst waarschuwingen geven, maar op den duur

ook wel boetes uitdelen bij het constateren van overtredingen door snorfietsers. De hoogte van de boete bedraagt € 95,- per overtreding. Indien u op een fietspad rijdt en geen helm draagt, terwijl dit volgens het besluit wel had gemoeten, kunt u dus 2 maal een boete van € 95,- (= € 190,-) opgelegd krijgen.

Heeft u nog vragen?

Neem contact op met Het Juridisch Spreekuur. Met al uw sociale- en/of juridische vragen kunt u terecht bij de volgende instanties:

BOOT Oost

Sumatrastraat 314
1095 HV Amsterdam
telefoon: 020-2339759
spreekuur: elke dinsdag van 13:00 tot 17:00 u.

Het Juridisch Spreekuur (HJS)

Muller-Lulofshuis
Wibautstraat 5A
1091 GH Amsterdam
2e verdieping (ruimte 02.A08)
telefoon: 06-211 588 82
spreekuur: maandag t/m donderdag van 09:00-16:00 u.
e-mail: hjs@hva.nl
twitter: @hva-hjs
website: [#](http://www.hva.nl/hjs)

Team OOST

Naar een aardgasvrij Amsterdam

De gemeente Amsterdam heeft de ambitie om in 2040 aardgasvrij te zijn. Dat is een behoorlijke opgave en de gemeente is druk bezig te onderzoeken hoe dit het beste gerealiseerd kan worden. In Amsterdam zijn er heel veel verschillende woningen waardoor gekeken moet worden welke warmte-oplossing het beste zou kunnen zijn voor welk soort woning. Als warmte-oplossing kunt u denken aan bijvoorbeeld een warmtepomp of een warmtenet (een manier om restwarmte of aardwarmte te gebruiken).

Sinds kort kunnen naast eigenaren ook huurders in Amsterdam subsidie aanvragen voor het verbouwen van hun woning tot Nul op de

Meter (NOM) of aardgasvrij. Het gaat om bestaande bouw. Subsidie kan aangevraagd worden voor de meerkosten van de verbouwing en voor

de kosten van het volledig en definitief (laten) afsluiten van het aardgasnetwerk. Subsidieaanvragen moeten vóór de start van de verbouwing ingediend worden. Toestemming van de verhuurder is verplicht. Het maximale subsidiebedrag is voor NOM € 8.000 en voor aardgasvrij € 5.000. Lees op de website van de gemeente Amsterdam meer over de voorwaarden (www.amsterdam.nl). Enkele wijken zijn momenteel

extra onder de aandacht zijn van de gemeente. Eén van die wijken is Middenmeer in Watergraafsmeer. Momenteel wordt er onderzocht of het mogelijk is om hier een warmtenet aan te leggen. Onderdeel van het onderzoek is of het warmtenet beheerd kan worden door Meerenergie, een energiecoöperatie van buurtbewoners. Als u bewoner bent in de wijk Middenmeer dan kunt u met uw vragen terecht bij de gemeente, bij Meerenergie maar ook bij !WOON. Natuurlijk kun u ook bij !WOON terecht als u in een

andere wijk woont en vragen heeft met betrekking tot aardgasvrij. Alle vragen, signalen, zorgen en ideeën zijn welkom. !WOON gaat graag het gesprek met u aan en denkt graag met u mee.

Wij hebben wekelijks spreekuur op maandag tussen 9.30 en 11 uur aan de IJburglaan 727 en tussen 18.30 en 20 uur aan de 2e Boerhaavestraat 46, en op woensdag tussen 9 en 12 eveneens aan de 2e Boerhaavestraat 46. Bellen of mailen kan ook: 020-5230150 of [#](mailto:oost@wooninfo.nl)

Huur- en inkomensgrenzen 2019

Gaat u in 2019 een sociale huurwoning huren? Dan heeft u te maken met enigszins andere regels en inkomensgrenzen dan afgelopen jaar. Voor sociale huurwoningen van corporaties geldt nu het volgende:

- Sociale huurwoningen mogen voor max. € 720,42 kale huur worden verhuurd. Dit is de nieuwe liberalisatie-

grens. Voor een woning met een huur onder deze grens kan huurtoeslag worden aangevraagd als het inkomen dat toelaat, maar let op! Vaak worden er aparte servicekosten gerekend die deels moeten worden opgegeven bij aanvraag huurtoeslag (de 'subsidiabele servicekosten'), waardoor de 'rekenhuur' boven de liberalisatiegrens uit kan komen.

- Minimaal 80% van de vrijkomende woningen met een huurprijs tot € 720,42 moet worden toegewezen aan huishoudens met een jaarinkomen tot € 38.035. Deze woningen worden 'passend toegewezen', d.w.z. dat u afhankelijk van uw precieze inkomen kunt reageren op een deel van de woningen.
- Maximaal 10% van de woningen met een huurprijs tot

€ 720,42 mag worden toegewezen aan huishoudens met een jaarinkomen tussen € 38.035 en € 42.436.

- Voor de resterende 10% van de woningen geldt geen inkomensgrens, maar corporaties moeten zich wel houden aan de plaatselijke huisvestingsverordening. Wat daar precies in staat verschilt per gemeente. In Amsterdam is onder andere geregeld dat mensen die vanwege sloop of renovatie moeten verhuizen toch op een sociale huurwoning kunnen

reageren met een inkomen tot € 52.962.

Voor commerciële verhuurders (zoals particuliere huisbazen) gelden deze regels allemaal niet. Hoewel niet makkelijk te vinden in Amsterdam verhuren zij in een enkel geval ook wel woningen met een huurprijs tot € 720,42. Ook hiervoor kan in principe huurtoeslag aangevraagd worden. #

De Rode Loper op school Interview

#Dwars liggertjes

De gratis advertentierubriek van Dwars door de buurt.

Deze rubriek is bedoeld als service voor onze lezers. U kunt als particulier of stichting een gratis advertentie, oproep of mededeling plaatsen. Er worden geen commerciële boodschappen geplaatst. Uw informatie moet voor de deadline bij ons binnen zijn en mag hooguit uit 200 tekens bestaan. Zie pagina 19 in het colofon voor de deadline en het e-mailadres.

Workshops

Op vrijdagmiddagen van 14.30 tot 16.30 uur in Post Oost: fotoactiviteit Geheugen van Oost. 8 feb, 1 mrt en 22 mrt: fotoverhalenclub met Peter Kropveld. Workshops Geheugen van Oost: 15 feb Stijloefeningen met Man-Ri van der Ham en 29 mrt Podcast maken met Leon Paquay. Meer info: geheugenvanoost@amsterdammuseum.nl

Concerten OLVG kapel

Valentijnsdag donderdag 14 februari, 14 tot 15 uur: Philharmonisch kamerorkest. Thema: de liefde. Donderdag 14 maart, 14 tot 15 uur: 3 zangeressen zingen aria's, liederen en duetten in vele talen. Meer info: www.onzeliievrouwekapel.nl/concerten.html

Zingen maakt blij!

Kom zingen bij Mantrakoer Zing je plus en ervaar nieuwe energie, rust, plezier en gezelligheid. Woensdagochtend van 10.30-12.15 en woensdagavond van 19.30 tot 21.15 uur. Kosten € 7,50. Interesse? Karin: info@vergez.nl of 06-44363203.

Zingen

Het Eesterkoer is een laagdrempelig koor voor iedereen die overdag tijd heeft en zangplezier zoekt. Een keer in de veertien dagen op donderdagochtend van half elf tot twaalf. Adres: J.C. van Eesterenlaan 266. Voor meer informatie bel de Eester, 020-3707359.

Zingen

Kalimantan is een koor waar je echt iets leert van onze enthousiaste koorleider Bert 't Hart. Een keer in de veertien dagen op dinsdagavond van kwart over acht tot kwart voor tien. Feike de Boerlaan op Borneo eiland. Voor meer informatie bel in februari: A. Hesp 6277998.

Laat je vervoeren

Weer eens op bezoek bij een verre vriend? Naar het strand of het bos? Of een museum? Ik rijd en begeleid. Vergoeding €16 p/u + 16 c p/km. Bel Wim, 06 46152281. Punctueel, betrouwbaar en vriendelijk.

Te koop

Batavus Intermezzo elektrische fiets, wegens ziekte slechts enkele keren gebruikt. Met versnellings en een dure afneembare fietstas, anti lek banden, voor grote en kleinere mensen geschikt, alles is verstelbaar. Staat altijd binnen. Heeft gekost 1550 euro, nu voor de helft. Bij het OLVG, 020-6948829.

Zin in tafeltennissen?

Wil je in de buurt recreatief spelen of aan competitie meedoen? Kom dan eens langs in de Wethouder Verheijhal, Polderweg 300, op dinsdagavond. Tafeltennissen kan bij onze gezellige club De Volewijckers van 19.30 tot 23 uur. De zaal bereik je via de hal, aan het eind linksaf naar de kleedkamers.

Bridge

In de kantine van de Wethouder Verheijhal, Polderweg 300, wordt elke woensdag van 13.00 - 16.00 uur gebridget. Bridge CK kwam tot enkele maanden geleden bijeen in de Hofkerk. Er zijn nieuwe leden welkom! U kunt contact opnemen met Miep Cornelisse, tel.nr. 020-6680473, mail w.cornelisse@kpnplanet.nl. Of kom eerst eens een kijkje nemen.

Valse Meesters - De kunst van het afkijken

Tekst en fotografie: Wendeline Thole

Een week lang was het Centrum Beeldende Kunst Amsterdam in Oostpoort omgetoverd in een kunstenaarsatelier. 200 kinderen van 4 basisscholen uit Amsterdam Oost hebben met kunstenaars Maarten Bel en Lili van Doorninck vervalsingen gemaakt. In verschillende doe-opdrachten leerden de jonge 'vervalsers' over mees-terwerken en werden verschillende technieken uitgeprobeerd. De deelnemende scholen waren: Aldoende, De Meer, Flevoparkschool en De Kraal.

Bedenker van het project Valse Meesters, kunstenaar Maarten Bel vertelt: 'We hebben kunst vervalst met de kinderen. Zo hadden we een (gekopieerd) zelfportret Van Gogh overgeschilderd tot een overschilder-schilderij. We hebben Malevich' doeken (het suprematisme: het zwarte vierkant) oud laten lijken, door met koffie het doek minder wit te maken en de nietjes te vervangen door spijkertjes. En de kinderen maakten kennis met Karel Appel en gingen op zijn manier tekenen, zonder na te denken.'

Wat heb je met het Vervalsings-atelier willen bereiken?

'Het vervalsen was de leidraad. Het is spannend omdat het eigenlijk niet mag. In de workshop zijn er verschillende onderwerpen aan bod gekomen. Op welke manier moet je vervalsen om niet straf-

baar te zijn? En waarom is het origineel zo veel meer waard dan een vervalsing (tenzij je een hele goede maakt)?'

Wat is het verschil tussen jatten en inspiratie opdoen?

'Dat is natuurlijk een grijs gebied. Ik denk dat je bij inspiratie opdoen je eigen draai aan een kunstwerk geeft. Jatten is exact namaken. Wist je dat als je 7 dingen in een schilderij aanpast, verandert, je dan een nieuw kunstwerk hebt gemaakt en geen vervalsing? Je kan natuurlijk ook elementen gebruiken van iets dat je tof vindt. Zeg het maar, inspiratie of jatten?'

Kunst, hebben de kinderen nu kunst, echte Kunst, gemaakt?

'Als je heel goed vervalst eigenlijk niet. Maak je een hele eigen creatie en wijk je af van de opdracht, dan wel.'

Wat vond je verrassend, wat vond je bijzonder aan de lessen?

De gedrevenheid van alle leerlingen en de discussies die ontstonden. En uiteraard de gigantische opkomst van de kinderen met hun ouders tijdens de opening van de expositie in het CBK. Wat waren de kinderen trots!

Welke reactie van een kind/ouder is je het meest bij gebleven?

'Een ouder: 'Maar dit is echt heel mooi!' Een kind: 'Is het ook een vervalsing als

je het vervalste werk niet aan de buitenwereld laat zien?' Een juf: 'Dit was het leukste uitje van het school.'

Nog even iets heel anders ..... als jij de nieuwe burgemeester van Amsterdam zou zijn, wat zou je dan als eerste veranderen?

'Ik zou de regel invoeren dat als je met een tuinkabouter op schoot zit in het openbaar vervoer dat je gratis mag reizen.' #

Maarten, dank je wel voor het interview!

Gezocht: hulpvaardige Amsteldorp-bewoners

Dynamo bezoekt de komende maanden vluchtelingen die sinds kort in Amsteldorp wonen.

Ze krijgen een welkomstpakket met informatie over de wijk en alle buurtactiviteiten. Sommige vluchtelingen zeggen dat ze graag iets willen doen, maar dit (nog) niet alleen durven. Wil jij gekoppeld worden aan een vluchteling, en enkele keren meegaan naar bijvoorbeeld een sportactiviteit of koffie-ochtend? Geef je dan snel op bij: Rob van Loenen, 06 34 65 93 17 of rloenen@dynamo-amsterdam.nl. Tijdsbesteding: 2-4 uur/maand, onkostenvergoeding is mogelijk. Voorkeur voor bewoners van Amsteldorp! #

Oostblok wordt weer Pleintheater!

Het Pleintheater werd in 1982 opgericht als buurttheater met eetcafé in een leegstaand pand. Met haar ligging precies op de rand van waar het centrum eindigt en Oost begint, vervult het podium een schakelfunctie in onze stad.

Vanaf maart 2019 zal Oostblok weer veranderen naar Pleintheater. Deze naam met een nieuw logo, een nieuwe huisstijl en een nieuwe website sluit aan op onze visie van 2019.

Het theaterhuis en de plannen voor de toekomst herbergen het concept van een plein; een niet-conditionele ruimte binnen een afgebakend terrein. Een plein weerspiegelt de ziel van een gemeenschap en heeft een dynamiek, met onverwachte en ingeplande activiteiten. Mensen komen er om elkaar te ontmoeten en is altijd een toegankelijke openbare ruimte voor iedereen.

En dat is precies wat Pleintheater is: een toegankelijke openbare ruimte met een eigenzinnig en divers programma voor iedereen. Pleintheater presenteert voorstellingen voor de jeugd en voor een volwassen publiek en wordt naast een presenterend podium ook een producerend, samenwerkend en meemaak-podium.

Lancering op 9 maart

Op 9 maart lanceren we de nieuwe naam, de nieuwe huisstijl en de nieuwe website feestelijk op het plein. Van 14:00 tot 16:00 is er een programma voor de buurt, zoals een proeverij van ons eetlokaal, een opening van onze nieuwe expositie en activiteiten voor kinderen. Meer informatie: www.oostblok.nl, vanaf maart www.pleintheater.nl #

Oorlog in mijn Buurt

Oorlog in mijn Buurt is een educatief project waarbij kinderen uit de groepen 7 en 8 van de basisschool ouderen interviewen, die tijdens de Tweede Wereldoorlog in hun buurt woonden.

Voor het voorjaar van 2019 zijn wij nog op zoek naar een aantal ouderen, die de oorlog hebben meegemaakt in de Transvaalbuurt, de Oosterparkbuurt, de Indische buurt of de Watergraafsmeer.

Wilt u graag meewerken en uw oorlogsverhaal aan kinderen doorvertellen, of kent u wellicht iemand die mee wil doen? Neem dan s.v.p. contact op met: m.soeterik@gmail.com of bel: 06-21536038.

Meer info: www.oorloginmijnbuurt.nl. #

Waar of niet waar: babymammoetje in de maak !

Dolly - na haar dood - in het Nationaal Schots Museum.

Deze wollige mammoet staat in het Koninklijk Museum van Brits Columbie

Klonen

Heeft iemand Jurassic park gezien? Die film waarin op een afgelegen eiland allerlei dino's rondlopen?

Die allerlei toeristen en parkwachters opeten? Ik wel drie keer, geloof ik. Aan het begin van de film wordt door wetenschappers uitgelegd hoe ze in onze tijd aan die dino's komen. Ze zijn gekweekt uit cellen van echte dino's. Die cellen zijn in de film zestig miljoen jaar bewaard gebleven want zolang zijn dino's al uitgestorven. Mensen zijn er nog niet eens een miljoen jaar.

Maar hoe kun je nu van een enkele cel weer een heel dier maken?

Dat kan en is al vaak gedaan. Bijvoorbeeld met schapen. In elke cel van elk schaap zit DNA. Dat kun je zien als een programma om een compleet schaap mee op te bouwen. Al meer dan twintig jaar geleden is er op die manier een schaap

gemaakt zonder dat er seks was tussen twee schapen. Een enkele cel van een gewoon schaap werd in een eitje van een ander vrouwelijk schaap gedaan en dat groeide uit tot het beroemdste lammetje ter wereld: Dolly heette ze.

Dolly het schaap was de eerste kloon.

Op die manier een schaap maken uit een enkele cel heet dan ook klonen. Normaal zijn kinderen een mengelmoesje van hun ouders. De neus van je vader, de ogen van je moeder, helaas de boosheid van je vader; maar gelukkig wel weer de slimheid van je moeder, en zo maar door. Dolly was anders.

Dolly was identiek aan het schaap van wie de cel kwam.

Ze was geen mengelmoesje, want ze had geen echte vader of moeder. Als dat schaap van wie de cel kwam een vlekje op haar neus had dan had Dolly dat ook. Dolly is geboren in 1996 en gestorven in 2003.

Stinks en tekeningen zijn gemaakt door Connie Dekker. Ron de Zeeuw schrijft de tekst. MaBelle behandelt de post. Bron foto's: Flickr. Foto van Dolly is van Lee Simpson. Foto van de wollige babymammoet: Daryl Mitchell.

Klonen kan in principe met alle dieren. Er is in Korea een bedrijf dat huisdieren kloon en dat loopt goed. Er blijken genoeg mensen te zijn die heel erg aan hun huisdier gehecht zijn.

Als je hond erg ziek wordt en de dierenarts zegt dat Bello het niet gaat redden kun je een paar cellen van hem naar Korea opsturen. In dat bedrijf stoppen ze een cel van je hond in de eicel van een draagmoederhond of donorhond. Dat celletje gaat zich vermenigvuldigen. Zo groeit het eitje uit tot een kopie van Bello. Het is wel erg duur, ongeveer negentigduizend euro per hondje. Maar er zijn zat mensen die het doen. Niet zo lang geleden is voor het eerst de cel van een gestorven hond naar dat bedrijf gestuurd. Een boxer. Hij heette Dylan. Zijn bazinnetje miste hem zo vreselijk dat ze twaalf dagen na zijn dood besloot dat ze een kloon van hem wilde. Iedereen twijfelde of het wel goed zou gaan maar het bleek geen probleem. Er zijn zelfs twee identieke hondjes gekweekt.

Klonen kan met DNA misschien ook met DNA van dieren die veel langer dood zijn.

Is het mogelijk? Een eiland met dino's waar de toeristen zich kunnen laten opeten?

Waarschijnlijk niet. Een cel met DNA gaat meestal niet onbepaald mee. Het vlees van dode dieren verteert. Na lange tijd blijven vaak alleen botjes over. Of nog minder. Want de fossielen van dino's zijn meestal niet meer dan afdrucken van hun botten in klei of steen. En DNA in een cel is heel kwetsbaar. Een cel is erg klein. Je hebt er honderd miljard. Dus alleen al in een sproetje heb je miljoenen en miljoenen cellen. En dat DNA, dat programma met instructies om een mens te bouwen, is nog veel kleiner dan een enkele cel. Maar...

Wetenschappers hebben compleet DNA gevonden in mammoeten.

Mammoeten zijn al tienduizend jaar uitgestorven. Er zijn er nogal wat kort na hun dood diepgevroren in de Siberische winter. Het is daar wel vijftig graden

onder nul. Het is bekend dat mensen in Siberië zelfs vlees van mammoeten hebben gegeten. Die mammoeten hebben ze wel eerst ontdooit anders eet je een mammoetijsje. Zelfs na tienduizend jaar bleek dat ontdooide vlees nog eetbaar. En het DNA in de cellen van zo'n ontdooide mammoet bleek helemaal intact. Het is dus mogelijk een mammoet te klonen. Wat je dan doet is het DNA uit een cel van een levende vrouwtjesolifant brengen en dan wachten tot een jaar later het baby mammoetje geboren wordt. Net als bij Dylan.

Er is nu al een lijstje van uitgestorven dieren die misschien terug gaan komen.

In #DWARS 206 lees je meer over het klonen van uitgestorven dieren en DNA.

Wil je alvast meer lezen over DNA?

www.sciencespace.nl/leven-en-natuur/artikelen/2861/de-bouw-van-dna

Welk dier wil jij het liefst terug en waarom? Schrijf naar lieve.mabelle@gmail.com

Als Stinks verliefd is op MaBelle, zijn de klonen van Stinks dan ook verliefd op MaBelle? Wat denk jij?

